28րդ ՏԱՐԻ — Թիւ 7538 — 5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1911 — ՇԱԲԱԹ — 18 Février 1911 28me année N 7538

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ

Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգին Օրաթերթ

10 PARAS

آرهولك
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتيازى قره‌كين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մեր նորընտիր տեղապահը, Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, առջի օր հանդիսաւորապէս առաջնորդուեցաւ Պատրիարքարան եւ իր պաշտօնին գլուխը անցաւ։

Տեղապահի պաշտօնը ընդունելու առթիւ Մանկունի Սրբազան մինչեւ հիմա մեր սովորութիւններուն մէջ չտեսնուած նորութիւն մը նուիրագործեց եւ շատ փափաքելի է որ այդ նորութիւնը ընդհանրանայ ու օրէնքի կարգ անցնի բոլոր այն անձերուն համար որոնք ազգային պաշտօնի մը կը կոչուին։

Նորին Սրբազնութիւնը իրեն առաջարկուած պաշտօնը ընդունելէ առաջ ուզեց իր անձը բժշկական քննութեան մը ենթարկել տալ, գիտնալու համար թէ ինք՝ բժշկական տեսակէտով՝ պիտի կրնա՞յ պատրիարքական տեղապահութիւն ընել։ Օրթաքէօյի ազգ. երեսփոխան Տօքթ. Թորգեան էֆէնտի քննեց թիկնածուն եւ յայտարարեց։

—Կրնայ տեղապահութիւն ընել։

Եւ Մանկունի Սրբազան ընդունեց իրեն ընծայուած պաշտօնը։

Ինչպէս ըսի, փափաքելի էր որ այս դրութիւնը ընդհանրանար եւ պարտաւորիչ դառնար ամենուս համար ալ։

Հիմա որ, Ազգային Ժողովի երեսփոխաններուն մէկ հինգերորդի վերանորոգման առթիւ, նորանոր ընտրութիւններ պիտի կատարուին, որքա՜ն խելացի գործ մը տեսած կ՚ըլլանք եթէ այժմէն իսկ բժշկական Յանձնաժողով մը կազմենք որ պաշտօն ունենայ երեսփոխանութեան թեկնածուներու առողջական ու նամանաւանդ մտաւորական վիճակը քննելու եւ ըստ այնմ վճիռ տալու թէ՝ քննութեան ենթարկուած անձը իր երեսփոխանի «ազգասիրական պարտականութիւնը» լիովին կատարելու կարո՞ղ է թէ ոչ։

Այսպիսի բժշկական Յանձնաժողովի մը քննութեանը ներկայացող երեսփոխանութեան թեկնածուներէն ո՞վ գիտէ քանիներ փոխանակ Ղալաթիոյ խորհրդարանը մտնելու՝ Եէնի-Գուլէի Ս. Փրկիչը պիտի առաջնորդուին, իբրեւ աւելի այն պաշտօնին յարմար, քան թէ այս։

Բժշկական մանրամասն քննութեան մը պէտք է ենթարկել մանաւանդ այն անձնաւորութիւնը որ ազգային ժողովի ատենապետութեան պաշտօնին կը կոչուի։ Այդպիսի անձի մը նախ խաչափողը, կոկորդն ու թոքերը քննելու է ստուգելու համար որ իր ձայնը պիտի կրնա՞յ պէտք եղած ատեն, լռեցնել Պ. Միհրդատ Հայկազնի ընդմիջումները։ Յետոյ, հարկ է քննութենէ մը անցնել իր ջղային դրութիւնը, որովհետեւ դիւրագրգիռ եւ զգայուն մէկը կրնայ ատենապետութեան պաշտօնին մէջ, կաթուածի հարուածի մը ենթարկուիլ։

Ու հասարակ երեսփոխանցուներու գլուխներն ու թիկունքն ալ պէտք է քննել վճռելու համար թէ անոնք ո՞ր աստիճան կրնան տոկալ սօփայի կամ գաւազանի հաւանական հարուածներուն։

Այս բժշկական քննութիւնը, ինչպէս վերը ըսի, պէտք է տարածել նաեւ բոլոր ազգային պաշտօններու թեկնածուներուն վրայ։

Շատ անգամ՝ Տնտեսական կամ Դատաստ. խորհուրդի անդամ կը կարգենք մէկը առանց ուշադրութիւն ընելու որ մաղձային թէ աւշային խառնուածք ունի։ Եւ եթէ մարդը մաղձային է՝ վա՜յ է եկեր իրեն հետ գործ ունեցողներուն գլխուն։ Պաշտօններ կան որոնց համար անշուշտ մաղձային խառնուածքները կրնան օգտակար ըլլալ, բայց կան ալ պաշտօններ որոնք միմիայն աւշային մարդիկը—կրնան վարել պէտք եղածին պէս։

Նախաքննիչ դիւաններու անդամները, մինչեւ հիմա, ըստ ներքին կանոնագրին, Մայր Դիւանն է որ կ՚որոշէ եւ Ազգային Ժողովին հաւանութեան կ՚ենթարկէ։ Լաւագոյն է որ այդ իրաւասութիւնն ալ տրուի բժշկական Յանձնաժողովին։ Այն ատեն գուցէ այլեւս չենք տեսնար նպարավաճառը Դաստիարակութեան դիւանին մէջ, մարմնամարզի դասատուն իբրեւ համարակալութեան դիւանի անդամ եւ մանիֆաքթուրաճին՝ խմբագրութեան դիւանին մէջ։

Եթէ այս բժշկական քննութեան դրութիւնը ընդունուի, ինչպէս փափաքելի է, հաւանական է որ ազգային սա տեսակ լուրեր պիտի կարդանք թերթերուն մէջ։

«Հմայեակ էֆ. Արամեանց ազգային երեսփոխան ընտրուած ըլլալով բժշկական Յանձնաժողովը քննութենէ անցուց յիշեալ ազգայինը եւ որոշեց թէ այդ պաշտօնը ընդունելէ առաջ հարկ է իր վրայ գործողութիւն մը կատարել եւ երկու սանդիմէթրի չափ լեզուն կտրել։»

Նոյնպէս՝

«Բժշկական Յանձնաժողովը վաւերացուցած է Միսաք էֆ. Սուրէնի երեսփոխանութիւնը, պայմանաւ որ ամէն անգամ Ժողովի երթալուն նախապէս պաղ ջուրով ցուց մը ընէ։»

Բայց խնդիրը կատակի չտանինք։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

“ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ„

Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնը «Նոր Աշխարհ» մը ստեղծելու փափաքը կը տածէ ատենէ մը ի վեր։ Եւ այս առթիւ իրեն նոր Գողումբոս ընտրած է Հնչակեան վաղեմի գործիչ Պ. Սապահգիւլեանը, յանձնելով նաւապետութեան ամբողջ ղեկը այս [illegible] տրիբունին։

Եւ հակառակ [illegible] ու ամպեր ակնկալելուն, հակառակ այս խառնաշփոթ եղանակին մէջ Պ. Սապահի Ատլանտեանի վրայ կատարած նաւարկութեան, «Նոր Աշխարհ»ի երեւման ոչ մէկ աւետաբեր նշան կը տեսնուի։ Միայն Ովկէանոսին անսահման ու անծայրածիր անհունութիւնը միայն, անոր արձակած երբեմն կատաղի ու սարսափահնակ ալիքները. եւ երբեմն ալ հանդարտ միապաղաղ հմայեակ «կոհակ»ները, որոնք վերջ կը խուժեն եւ վերջ կը հանդարտեցնեն Պ. Սապահի սիրտը։ Բայց պահ նաւը կը յառաջանայ եւ սակայն ոչ ոք գիտէ անոր ո՛ր աշխարհամասին մէջ գտնուիլը։ Լարուած սպասողութիւններ անձկագին հետաքրքրութիւնով կը սպասեն անոր երեւման, բայց նոյն անյուսալի պատրանքը կը տիրապետէ ամենուր սրտի մէջ։ Ապահովաբար Պ. Սապահի նաւաստիներն ալ յուսահատած են իրենց նաւապետին ներշնչած յոյսերէն, խռովուած՝ ներէն եւ օր մըն ալ գուցէ պայմանաժամկէտ միջոց մը եւս ընծայելով՝ սրտմտած չեն ծովը նետել կամ «չեզոքացընել», այս ղեկավարը, որ Հնչ. Վարչութեան վարիչը ըլլալէ ի վեր՝ ոչինչ օգտակարութիւն ունեցաւ, բացի խօսելէ եւ քարոզելէ։

Դրամներ՝ որոնք հաւաքուեցան ու կը հաւաքուին այս աշխարհախնդրութեան համար, ո՞ւր են արդեօք անոնց արդիւնքը, եւ ե՞րբ պիտի երեւի «Նոր Աշխարհ»ի վարդագոյն արշալոյսը։ Նոյեմբեր 1էն «անպայման» է ըսուեցաւ, սակայն Նոյեմբերին յաջորդեց Դեկտեմբերը, Դեկտեմբերին յունուարը եւ յունուարին փետրուարը ու «Նոր Աշխարհ»ը ոչ թէ իր յայտնութիւնը չըրաւ տակաւին, այլ եթէ գալէք յիշեալ ամիսները անգամ մըն ալ իրենց բոլորաշրջան շրջանը բոլորեն, դարձեալ յուսատուութիւն մը չէ, պիտի ներշնչեն մեզի։ Գողումբոս երկար տառապանքներէ ղեկուներէ եւ նախատինքներէ վերջը, գտաւ վերջապէս իր «Նոր Աշխարհ»ը, բաղձալի Ամերիկան։ Բայց Սապահգիւլեան հակառակ իրեն ընծայուած բազմաթիւ օժանդակութիւններուն, կառքառուած անհագին գումարներուն, չառաջնորդեց մեզ «Նոր Աշխարհ»ի մէջ. ուրտեղ կարենայինք պահ մը անոր վայելքին մասնակից ըլլալ։

Պ. Սապահի ապօթէօզը կարդացողներ կը հաւատան՝ թէ որքան որ Սապահ կը ճամբորդէ իր առագաստանաւովը ամենի ովկիանոսին վրայ, անպայման պիտի գտնէ «Նոր Աշխարհ»ը, եւ այս ապաժամութիւնը կը վերագրեն նիւթական կարիքներու անբաւականութեան, մինչդեռ ուրիշ հատուած մըն ալ կը վստահեցնէ մեզ «Նոր Աշխարհ»ի երեւման համար 400 ոսկիի մօտ գումարի մը պատրաստ գտնուիլը Հնչ. Վարչութեան ձեռքին մէջ։ Եթէ այս վերջիններուն կարելի ըլլայ հաւատք ընծայել, երբ պիտի Բագրատունիին խանդավառութեամբը տաղերգենք սա հրաշալի հագներգը՝ «Ահա ծագեաց լոյսն արփւոյն Նոր Աշխարհի, հոգւոյ վայելք արեւ մերում աղջկեալ». կամ ե՞րբ պիտի Ճենովացի նաւաստիներուն նման բարձրացնենք մեր «Նոր Աշխարհ», «Նոր Աշխարհ»ի աղաղակը։

«Անպայման» նոյեմ. 1էն ի վեր շատ անցքեր ու դէպքեր անցան թրքահայ կեանքին մէջ։ Դուրեան Պատրիարք հրաժարեցաւ, Հմայեակ Արամեանց չէզոքացուեցաւ Հնչակեան շարքերէն, Ենովք Արմէն իր «Զգոյշ»ով սկսաւ Տօն-Քիշոթեան յարձակումները, Պարտիզակէն 100 փէշթամալներ ուղարկուեցան նախորդ Պատրիարքը պաշտպանելու համար Ղալաթիա գալ, Վահան վաղ անցաւ իր հայոց յանցանքներէն եւ Դաշնակցականք սօսիալ թաքէն։ Վերջապէս զգալի փոփոխութիւններ մը կը տեսնուէին կոր հայ կեանքին մէջ, մանաւանդ սա վերջին ամսոյ որ ըստ Բէյեան էֆ.ի «Փառք Տեառն» փոխանցման շրջան մը եղաւ կարծես՝ Նոյեմ. Ժողովին համերաշխութեամբը, եւ Մանկունիի տեղապահական ընտրութեամբը Միօրինակութիւն մը որ կը տեսնուի հայ հորիզոնին վրայ, այն ալ ժամանակ օրաթերթի յաւիտենական պատկերազարդութիւնն է միայն։ Բայց «Նոր Աշխարհ»ը կ՚երեւի թէ այս աշխարհին կործանուելէն, եւ յաջորդող աշխարհէ մը ետքը իր հրաշափառ յայտնութիւնը պիտի ընէ, որպէս մարդոյ Սապահգիւլեանի խմբագրութեամբը։

Շրջանը թէեւ անհարկի բան մըն էր մեզի համար կուսակցութեան մը ներքին գործերուն միջամտել, բայց որովհետեւ մէջտեղը խօսք մը կայ ու արդիւնք մը չկայ, Գողոմպոս մը կայ ու «Նոր Աշխարհ»ը չկայ, կ՚արժէր որ այսքան մը հետաքրքրուէինք։ Մնաց որ անիմանալի բաներ մըն ալ կը տեսնուին հոս հրապարակին վրայ։ Փարամազ յանուն «Նոր Աշխարհ»ի պաշտօնականութեան նշան է փոքր Հայքի մէջ, «Միսիկ» պալկար սահմանագլուխներուն վրայ, «Ասօ» Իգդիրի նահանգը՝ կազմակերպելով թատերական ներկայացումներ, որոնց հասոյթէն ոչ կուսակցութիւնը բան մը կը հասկնայ եւ ոչ ալ մենք։

Տեսնուած այս անորոշութիւնները եւ առեղծուածային խաղերը կը դրդեն մեզի այսքան մը գրելու։ Թէ ոչ «Նոր Աշխարհ»ով հետաքրքրուողներէն չենք, եղած Աշխարհէն դժգոհութիւն մը չունենալով։

ԱԲԻԿ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

“ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ„

Պոլսոյ գրավաճառներէն Զարդարեան եղբարց կողմէ հրատարակուած պէսպիսի երկերուն քով ամենէն նշանակելին կը հիմայ Ցիշատակարանը, անոր համար որ միւս հրատարակութիւնները առաւել կամ նուազ անհաւասարակշռութիւն մը ցոյց կուտան։ Ազատ Մասեհեաններու շարքին մէջ արդարած է Նշանաւոր Աշըղ Շահնազարը, որ թրքահայ ընթերցող հասարակութեան ակնկալութիւնները նախապէս նկատի առնելով՝ իր երկերուն մէջ խառն ի խուռն թխմած է այն բանագողութիւնները, որոնց աղբիւրը ըլլալ կը թուին ուսմանայ արդի գրողները։ «Ցիշատակարան»ը, իր տպական ծրագրով, բացառութիւն մը կը կազմէ բոլոր այն անողնայար ձեռնարկներուն քով, որոնցմէ շատ ունինք մեր հայ հրատարակիչները։ Ամէն անգամ որ յիշատակարանին խօսքը եղաւ գրական եւ քննադատական տեսակէտով, անհրաժեշտ յարձակում մը տեսնուեցաւ անոր դասակարգային ընտրութեանց մասին, բան մը որ առաջին թիւէն իսկ ծանուցուած է արդէն։ Այն [illegible]ները, որոնք մեր ազգային ընկերական, պետական, գեղարուեստական եւ գրական կեանքերուն առաջնորդը կը կազմեն, անշուշտ ան ժամանակակից գաղափարագրութեամբ մը երեւան պիտի գային։ Հին բէմիր օրով, այնքան ձեռագիրներ եւ արտաքոյ վերաբերող նմոյշներ անյայտացած են որ, կարելի բան չէ ամէնուն գիտցածը կամ լսածը հնարել այս ասոց ժամանակին։ Զարդարեան եղբայրներէն՝ Վահանը, իր կեանքը թանկերու մէջ մաշեցնելով հանդերձ, թող չէ տեսած ձեռագիր եւ անտիպ գրութիւններու կը բացատրէ։ Ազգայնականութիւնը երբեմն իր բարիքները կը սփռէ։ Այսօր բանահերու որդեգիր Զարդարեան եղբայրները, կրցած են բաց ճակատով տպագրութեան յանձնել այն ամէն ծանօթագրութիւնները, որոնք կը ձգտին անցեալին մէջ մոռցուած կորովի վեհացածները վեր հանել։ Առաջին թիւը արդէն քաջալերանքով մը կրցաւ իր ուղին հարթել, ուստի յետոյ կրցած ենք մինչեւ 20րդ թիւերուն տպագրութիւնը տեսնել։ Ռուսահայոց մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այս կարգի ազգագրութեանց։ Լէօ, Լալայեանց եւ Դիւան [illegible], արդէն մեծ շահագրգռութեամբ կը հետաքրքրուին ցեղային նօթերով։ Պոլսոյ մէջ այս կարգի սկզբնական ձեռնարկ մը անշուշտ պիտի բաղխէր այդ դժգոյն արգելքին, որ՝ դրամական անձկութիւններէն կը բղխի։ Սաւսար գործերու երեւումը մինչ ծրագրային պիտի հիմայ մեր մէջ։ Ցիշատակարանը այս պայմաններէն էջ մը միայն կը բանայ, զոր աւարտել, դոցել կը փափաքի վերջին առաջարկածին թիւով մը, երբ արդէն հայկական տպագրութեան տօնախմբութեամբ պիտի ներկայացուին այդ կենդանի գրողները իրենց անտիպ լաւանկարով ու անտիպ գրուածքով։ Ահա նորութիւն մըն ալ, որ իբրեւ յաւելուած կը լծորդուի Ցիշատակարանին, կազմելով լրացուցիչ էջ մը, թրքահայ բեմէն առնուած։ Ցիշատակարաններուն 20րդ թիւը որքան շնորհաւորելի նոյնքան պանծալի է ընթերցողին համար. այս թիւին մէջ գտայ իմ ցեղական նախանձիս բոլոր շարժառիթները, հոն արձանագրուած են Պալեան հանճարեղ տոհմին զարմիկները։ Գեղանկարը ու փառակերտ պալատները, քեօշկերը, մզկիթները, ցոյց կուտան հայ հանճարներու մէկ տեսլականը, մարմարի տարազով։ Այս թիւը գրպանի ունենալով արդէն պիտի կրնամ պահանջել այն հպարտութիւնը, որ առեղծիչ ժառանգականութեան մը ծոցէն կուգայ։ Թրքական այս ոստանին մէջ երեւցող ամէնէն սքանչելի տաւածայինը՝ արուեստը, երբ հարազատ հայ հանճարներու հեղինակութեամբը կը կանգնի, ատկէ կը խարազանէ արդէն արդի անտարբերութիւնը։ Ցիշատակարանը նուիրական մասունքներու մասնաւոր կոչուած ըլլալով, պարտ է այլ եւ իր անուրանալի արժէքովը գալ մեր անձական տեղանին զարդը ըլլալ, ուր գրուած ցեղագրով կնիքը խաթարուելու, մոռցուելու բնոյթ չունի ժամանակներու հոլովումով իսկ։

Լ. ԽՍԱՃԱՆԵԱՆ

ԽԱՌՆԻՃԱՂԱՆՃ ՄԻՏՔԸ

Արեւելքի սիւնակներուն մէջ երեւցան «Կուսակցական խառնիճաղանճը» վերնագիրով եւ Արմենակ Հայկունիի ստորագրութեամբ երկու յօդուածներ։

Առաջինին մէջ յօդուածագիրը կը նկարագրէ թէ Սահմանադրութենէն վերջ խանդավառութեան օրերուն ինք ինչպէս եղած է կուսակցական, թէ ինչպէս ինք փափաքած է ըլլալ Դաշնակցական, բայց իր ընկերներուն փափաքին հնազանդելով եղած է Հնչակեան, թէ ինչպէս ինք գաղափարով ազգայնական, բայց եղած է վերջապէս սօսիալիստ Հնչակեան, եւ այս բոլորէն վերջ տեսնելով պարապութիւնը այդ կուսակցութեան, հրաժարած է անկէ։

Հայկունին իր երկրորդ յօդուածին մէջ կը խօսի Արամեանցի չէզոքացումի, Սամաթիոյ մասնաճիւղի վերակազմութեան եւն. խնդիրներու մասին։

Ուշադիր ընթերցողի մը համար խիստ դժուար պիտի չըլլար անշուշտ, շատ որոշ կերպով ըմբռնել, բուն իսկ իր յօդուածէն, յօդուածագրին էութիւնը։ Էութիւնը անանկ մէկու մը, որ ուզած է Դաշնակցական ըլլալ, բայց իր ընկերներուն փափաքներուն վրայ փոխած է իր գաղափարը եւ եղած է Հնչակեան, մէկը՝ որ ըլլալով թէեւ ազգայնական, եղած է սօսիալիստ։ Ինչ որ սակայն ըսել պիտի ուզէինք մենք հոս, այդ այն պարագան է որ անմեղօք կը հիմայ ընթերցողներուն եւ որ խիստ որոշ կերպով պիտի ցոլացնէ յօդուածագրին նկարագիրը։

Հայկունի իր վերջին յօդուածին մէջ Սամաթիոյ մասնաճիւղը կազմուած կը նկատէ «անգիտակից» ընկերներէ։ Այդ վերակազմուած մասնաճիւղին մէջ կը գտնուէր նաեւ ինք՝ յօդուածագիրը, Արմենակ Հայկունի։ Ուրեմն նոյն ինքն «անգիտակից» յօդուածագիրը կրկին եկած մտած էր այն կուսակցութեան մէջ։ Ո՞ւր մնաց սկզբունքը, Պ. յօդուածագիր։ Բայց զարմանալի չէ, ասոնք սովորական երեւոյթներ են եւ մենք կը լսենք որ Հայկունին այն պարագային երբ դիմում ըրած էր Սամաթիոյ Հնչակեան մասնաճիւղին մէջ մտնելու համար կրկին, նոյն պարագային դիմած էր կեդր. Վարիչ Մարմինին, որպէսզի անոր հրատարակելիք Նոր Աշխարհ անուն օրաթերթին աշխատակցի իբր խորհրդարանական խմբագիր։

ԳԱՍՊԱՐ ԿԱՃԱՌՈՒՆԵԱՆ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՀԱՅԿՈՒՆԻԻՆ

Արեւելք օրաթերթի մէջ հրատարակած «Կուսակցական խառնիճաղանճ» վերնագրով յօդուածներուդ ինծի վերաբերող մասերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ չորեքշաբթի, ամսոյս 9ին, չհաստատէք կամ ամբողջութեամբ չհերքէք Արեւելքի մէջ, — Օսմանեան դատարաններին առջեւ պիտի բողոքեմ ձեզի դէմ ըստ օրինի։

Հ. ԱՐԱՄԵԱՆՑ

Կ. Պոլիս, փետր. 3/16

“ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — Թիւ 20

ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՐՕՆՔՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեղինակ՝ Ն. ՍԻՄՕՆ

Ըստ իրեն, եթէ Սուրբ Մարիամ Բեթղեհէմի մէջ ըրաւ տղաբերքը, պատճառը այն էր որ ստիպուած էր հոն երթալ մարդահամարի գործողութեան մը համար զոր Օգոստոս կայսրը հրամայած էր ընել Հռոմէացւոց իշխանութեան տակ գտնուած երկիրներուն մէջ։ Արդ, այդ մեծ եւ կարեւոր գործողութեան հետքը բնաւ չերեւար։ Այս մարդահամարը միմիայն երեւակայուած է որպէսզի Մեսիայի Բեթղեհէմի մէջ ծնելուն մարգարէութեան յարմարցուի։

Ցիսուս ծնած է կնոջէ մը որ Մարիամ կը կոչուէր եւ որուն ամուսինն էր ատաղձագործ Յովսէփ։ Ցիսուս չորս եղբայր եւ երկու քոյր ունէր։ Այս մասին չորս Աւետարանները համաձայն են։ Նոյն իսկ եղբայրներուն անունները կուտան։ Բնագիրները բացորոշ են, լատիներէնը կ՚ըսէ՝ fratres adelphoi։ Պատմութիւնը արդէն լիովին կը համապատասխանէ գործածուած բառերուն։ Կաթոլիկ կղերը, այս մասին նեղը մնացած, կ՚ըսէ թէ խնդիրը հօրեղբօրորդիներու կամ զաւակներու վրայ է զորս Յովսէփ ունեցած է առաջին ամուսնութենէ մը որ երբեք գոյութիւն ունեցած չէ եւ որուն մասին ո՛չ մէկ բնագիր ակնարկութիւն կ՚ընէ (Թըրաուս, Նոր կեանք Ցիսուսի Ա. 31 — Փէյրա, Նախնական պատմութիւն Ցիսուսի, 86 — Ռընան, Ցիսուսի կեանքը, 25 Լաոզ, քննադատական քննութիւն, Բ. 40)

Մարգարէութիւններէն ոմանք կ՚ըսէին որ Մեսիան Դաւիթի ցեղէն մէկը պիտի ըլլար, ուրիշներ կ՚ըսէին որ կոյսէ մը պիտի ծնէր։

Հաստատելու համար որ Ցիսուս Դաւիթէն սերած է, Ղուկաս եւ Մատթէոս ամէն մէկը մէյմէկ ազգահամար շինած է որ կը հասնի մինչեւ Յովսէփ՝ Ցիսուսի հայրը (Ղուկաս Գ. Մատթէոս Ա.)

Ղուկասի եւ Մատթէոսի երկու ազգահամարները, թէեւ, ըստ եկեղեցւոյ, Ս. Հոգիէն ներշնչուած, իրարու համաձայն չեն։ Մասնաւորապէս, օրինակի համար, Մատթէոս Յովսէփ հայրը կը ներկայացնէ Յակոբ անուն մէկը, մինչդեռ Ղուկաս Հեղի անուն մէկը ցոյց կուտայ։

Մեր երկու աւետարանիչներուն կը միար Ցիսուսը կոյսէ մը ծնցնելու խնդիրը։ Ասիկա բնաւ զիրենք չշփոթեց։ Առաջին գլխուն առաջին համարին մէջ, Մատթէոս Ցիսուսի ազգահամարը կ՚ընէ ու զայն իբրեւ Դաւիթի սերունդէն Յովսէփի որդին ցոյց կուտայ։ Իսկ 18րդ համարին մէջ, զայն կը ծնցնէ կոյս Մարիամէն՝ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ։

Ղուկաս հակառակ գործողութիւն մը կ՚ընէ։ Առաջին գլխուն 35րդ համարին մէջ Ցիսուսը կը ծնցնէ կոյսէ մը եւ իր երրորդ գլխուն 23րդ համարին մէջ, կը ծնցնէ Յովսէփէն։

Այս կերպով մարգարէները կատարեալ գոհացում կը ստանան։ Աւետարանիչները, իբրեւ հաւատարիմ մարդիկ, երկու ձեւով ալ կը պատմեն։ Սակայն, հաւանական է որ Ցիսուսը կոյսէ մը ծնելուն մասերը ետքէն աւելցուած են Աւետարաններու կրած բազմաթիւ փոփոխութիւններու միջոցին։

Կեղծարարները լաւ կ՚ընէին եթէ առիթէն օգտուելով ջնջէին աւրելու համար Ղուկասի այն հատուածները որոնց մէջ մեզ կը պատմէ թէ պոռնիկ Մարիամ Մագդաղենացի եւ ուրիշ կիներ կ՚ընկերանային Ցիսուսի եւ իրենց ստացուածքով անոր կ՚օգնէին։ Ղուկաս չէր կրնար կասկածիլ որ այդ տողերը գրելով ինչ անուղղակի հետեւանքներ հանել պիտի տար անոնցմէ Ցիսուսի բարոյականին մասին։

Այն աստուածները որոնք աւելորդապաշտութիւնը կոյսերէ ծնիլ տուած է, բազմաթիւ են։ Ժէզէոս Քրիշնա, Ցիսուսի հնդկական նախնիքը, ծնած էր Տէվանակի կոյսէն։ Չինացիները բազմաթիւ կոյս-մայրեր ունին որոնք հրաշքով արգասաւորուած են։ Պարսիկներու Միթրա աստուածը կոյսէ մը ծնած է, նոյնպէս Եգիպտացւոց Հորիս աստուածը։ Սկանտինաւիացւոց մէկ աստուածը Հէյմտալ աւելի խելախը ըրած է. Աստուծոյ մը կողմէ բեղմնաւորուած ինը կոյսերէ միանգամայն ծնած է։

Հռոմէացիները, գուցէ քիչ մը խնդալով, կը հաւատային թէ կոյս մը կրնար ծնանիլ առանց մարդու մը միջնորդութեան եւ հաւանական քահանաները պաշտօն ունէին այդ զարմանալի պարագաներու մէջ ծնած տղաքը ամայի կղզի մը փոխադրելու, աշխարհ գալերնուն պէս։

Եգիպտացիները հրաշքով յղութիւնը տարածած էին մինչեւ իսկ պարզ չորքոտանիներու վրայ եւ իրենց Ապիս եզը կը ծնէր փայլակի մը արգասաւորուած երինջէ մը։

Հեշտակաւոր մարդիկն ալ հետեւած են աստուածներու. Աղեքսանդր Արամազդէն ծնած էր, Պղատոն եւ Օգոստոս՝ Ապոլոնէն։

Ցիսուսի ժամանակէն հարիւր տարի մը ետքը սկսան խօսիլ իր հրաշալի ծնունդեան մասին՝ զոր բացարձակապէս կ՚անգիտանային իր մայրը, ինքն իսկ, ինչպէս նաեւ առաքեալներն ու առաջին քրիստոնեաները։

Ցիսուս կանոնաւորապէս դատապարտուեցաւ մահուան, ըստ հրէական օրէնքին. «Այն որ Աստուծոյ անուան դէմ կը հայհոյէ, կ՚ըսէ Ղեւտացւոց Գիրքը (Ղեւտ. ԻԴ. 16) մահուամբ պիտի պատժուի. բոլոր ժողովքը զինքը պիտի քարկոծէ։»

Ս Գիրքը չէր ընդունէր բազմաստուածութիւնը։ Ինքզինք Աստուծոյ որդի անուանել, ինչպէս կ՚ընէր Ցիսուս, ակնյայտնի հայհոյութիւն մըն էր Աստուծոյ դէմ, ըստ Հրէից։ Ասոր համար, երկու անգամ ուզեցին զայն քարկոծել եւ ուրիշ անգամ մը ժայռէ մը վար նետել (Յովհ. Ը. 59—Ժ. 32—Ղուկ. Դ. 29)։

Միւս կողմէ, այն օրէն ի վեր ուր Հրեաները Հռոմէացւոց լուծին տակ մտած էին, բազմաթիւ սուտ Մեսիաներ, ինչպէս մեզ կը սորվեցնէ Յովսէփոս պատմագիրը, երեւան եկան եւ ապստամբութիւններ յառաջ բերին որոնք արեան մէջ խեղդուեցան։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ԳԵՐՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐԸ

Յունուար 31ին, Գերմանիոյ Ռայխսթակին մէջ կատարուած է ծովային նաւատորմիղին երկրորդ ընթերցման վիճաբանութիւնը։ Նաւատորմին մեծ ծովակալ և կայսեր եղբօր Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանին ծեր զինուորականներու ընկերութեան Ակումբին մէջ նախորդ օրը արտասանած ճառին առթիւ յուզումը կը շարունակուի դեռ Գերմանիոյ մէջ։ Իշխանը իր ճառին մէջ խօսած էր այն «ներքին թշնամիին վրայ որ օրէ օր աւելի սպառնական կը դառնայ»։ Ասիկա ընկերվարականներու հասցէին ուղղուած ակնարկութիւն մըն էր. ասոր համար ընկերվարական երեսփոխան Լետեպուր, առիթէ օգտուելով, յարձակած է կայսերական ընտանիքին բոլոր անդամներուն բռնապետական տաղանդին վրայ։ «Մենք համոզուած կը զգանք, ըսաւ է Լետեպուր, թէ մեծ ծովակալը չարունակէ իր ճառերը խօսիլ օֆիցեր-ժողովրդականներու դէմ։ Մենք ինքզինքնիս չպիտի պաշտպանենք։ Հայնրիխ իշխանը ճիշդ իր երէց եղբօրը պէս մեր կուսակցութեան համար կամաւոր դրդիչ մըն է։ «Մի՛ ձայներ ձախէն, իսկ աջակողմէն՝ անհանգիստ շարժումներ։)» Բայց ցարդ չէ տեսնուած երբեք որ գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող ծովակալ մը տանիկ ընտրական բրոբականտ մը ընէ։ Ձեր նաւային քաղաքականութեանը դալով, մենք միշտ պիտի բողոքենք անմիտ սպառազինութեան մը համար ձեր բրած ջանքերուն դէմ։» Ծով. նախարար Թիրբից անմիջապէս պաշտպանած է Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը։ «Նախ և առաջ պարտք կը զգամ բողոքելու Լետեպուր երեսփոխանին դէմ, որ տարբեր ձեւով մը ներկայացուցած է Հայնրիխ իշխանին ճառը։ Ես ալ կարդացի իր յայտարարութիւնները, որոնց մէջ չկայ անանկ բան մը որուն համար իշխանը մեղադրուելու արժանի ըլլայ։ Նախ և առաջ այդ խօսքերը երբեք ընտրական ճառ մը չէին, այլ մտերմական շրջանակի, ընկերներու մէջ եղած բանախօսութիւն մը։» Ծովոյ վիճաբանութեան դրուած է նաւային պիւտճէն։ Կեդրոնի կուսակցութենէն Գ. Էրցպէրկէր, ծովային ուժին յաւելումին առթիւ իր շնորհաւորութիւնները յայտնելէ յետոյ, հետեւեալը ըսած է. «Մեր նաւատորմը երկրին պաշտպանութեան համար գերագոյն գործիք մըն է, բայց պէտք չէ որ այդ նաւատորմը յարձակում գործելու յատուկ զէնք մը ըլլայ։ Մենք ոչ ոքի հանդէպ թշնամական զգացումներ չենք տածեր ու ժամանակ է որ Անգլիացիք հաւատք չընծայեն ո՛չ ոտ մտմտիկի պատմութեան՝ որուն համեմատ թէ մենք յարձակում պիտի գործենք իրենց երկրին վրայ։» Ծովային նախարարն ալ հետեւեալը աւելցուցած է. «Դարձեալ կը կրկնեմ թէ մեր նաւատորմը յարձակողական դեր մը ունենալու յատկացուած չէ, բայց ինչպէս այնքան գեղեցկօրէն ըսաւ Էրցպէրկէր երեսփոխանը, մեր նաւատորմը անանկ ուժ մը ունենալու է որ օտար տէրութիւնները վախնան անոր վրայ յարձակելու։» Հազիւ թէ նախարարը իր խօսքը աւարտած էր և ամբիոն բարձրացած է ընկերվարական Լետեպուր։ «Ասոնք խօսքեր են մեզի ո՛չ մէկ նոր բան կը յայտնեն։ Մեզի, ընկերվարականներուս համար, երկրին առեւտուրն ու վաճառականութիւնը պաշտպանելու համար հարկ չէ զօրաւոր նաւատորմ մը ունենալ։ Մեզի միշտ խաղաղութեան վրայ կը խօսին։ Կը սիրեմ հաւատալ թէ Գ. Թիրբից խաղաղասէր նախարար մըն է, բայց ի՞նչ բան կրնայ երաշխաւորել մեզի որ իր յաջորդը պատերազմասէր մէկը չպիտի ըլլայ։ Հետեւաբար նախարարին խօսքերը մեզի համար արժէք չունին։ Մենք, ամէն երկրի ընկերվարականներս, պիտի պնդենք միշտ որ սպառազինութիւնները զիջուին։»

ԶԱՐԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Թայմզ փետրուար 1ի համարին մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ. «Նաւային շինութեանց անգլ. գործարան մը հրաման առած է՝ Ռուսիոյ Զարին Հիւս, Աստղ անուն կրող, զբօսանաւին համար երկու հանդիսական նաւակ շինել։» Նոյն թերթեւն բոլոր թերթերն ալ հետեւեալը հրատարակած են. «Կը սպասուի որ յունիս ամսոյ մէջ Զարը ներկայ գտնուի նաեւ այն նաւահանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ Սփիթէտի մէջ, թագադրութեան հանդէսին օրը։»

ԺԱՆՏԱԽՏԸ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

[illegible] արեւելքէն հասած հեռագիրները կ՚ըսեն թէ ժանտախտը Ռուսիոյ տնտեսական շահերուն վրայ մեծ ազդեցութիւն գործած է։ Խարբինի վաճառականները ելմտական նախարարութեան դիմեր են, խնդրելով որ առեւտրական Ձթղթերուն պայմանաժամները վեց ամսի չափ երկարեն։ Վլատիվոստոքի պորտան, կը պնդէ թէ՝ հարկ է անպատճառ օտարացիներու ծովով թէ ցամաքով ըրած ճամբորդութիւնները արգիլել, գիտնալով հանդերձ թէ այս տեսակ վարմունք մը ի՛նչ ազդեցութիւն կրնայ առաջ բերել վաճառականութեան շահերուն համար։

ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ Կ՚ԱՔՍՈՐՈՒԻՆ

Յունուար 31ին Բեթերպուրկի ոստիկանութիւնը համալսարանը պաշարելով, 360 ուսանող ձերբակալած է, ամբաստանելով զանոնք իբրեւ խափանարար, կատարուած բանախօսութիւններու միջոցին։ Ուսանողներէն ուրիշ ծանր հարուածներու ենթարկուած են ձերբակալման պահուն։ Այս միջադէպը հետեւանքն է այն գործադուլին՝ զոր համալսարանական ուսանողները ըրին, բողոքելու համար վերջին ցոյցերու պատճառաւ երեք հարիւր ուսանողներու աքսորուելուն դէմ։ Կառավարութեան առած վերջին վճիռին համաձայն, բոլոր յանցաւոր ուսանողները պիտի աքսորուին։ Թոմսքի համալսարանէն վտարուած 400 ուսանողներն ալ հաշուելով, ցարդ աքսորուած ուսանողներուն թիւը գրեթէ 12 հազարի կը հասնի։

ՆՈՐ ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆՆԵՐ

Մեռնող երկու ակադեմականներու, Գառպօլի և Վանտալի տեղ Ֆրանսայի Ակադեմին անդամ ընտրուեցան Գ. Հանրի Ռուժօն ու Գ. Տընի Գոչէն, որոնք մօտ օրէն պիտի երթան նստիլ Ակադեմին, գրաւելով վերոյիշեալ երկու անմահներուն թողած աթոռները։ Գ. Հանրի Ռուժէն 1853ին ծնած է և հանրային կրթութեան նախարարութեան և ուրիշ պաշտօնատուններու մէջ բազմաթիւ կարեւոր պաշտօններ վարած է։ Թանի աշխատակից և Ֆիկառօյի խմբագիր է և ունի գրական կարեւոր հրատարակութիւններ։ Քանի մը տարի առաջ Պոլիս եկած է, այցելութիւն տալու համար նախկին Ֆրանսական դեսպան Գ. Բօնպառին։ Իսկ Տընի Գոչէն Բարիզ ծնած է 1851ին։ Համբաւ հանած փաստաբան մը և գրագէտ մըն է։ Իր զինուորական ծառայութիւնը 1870-71ի պատերազմի առթին կատարելէ ետք, Բասթէօրի լապօռաթուառին մէջ բնական գիտութիւնները ուսումնասիրած է։ 1893ին և 1898ին Բարիզի երեսփոխան ընտրուած է։ Խորհրդարանական վիճաբանութեանց միշտ մասնակցութիւն ունեցած է, զբաղելով մասնաւորաբար արեւելեան հարցերով։ Իր գործերէն կ՚արժէ յիշել Արտաքին աշխարհը, Բարբարոսներուն դէմ, Նոր ոգին, Համաձայնութիւններ եւ խզումներ։

Ներքին Կեանք

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Նախարարական տագնապը չվերջացաւ տակաւին, սակայն կացութիւնը հետզհետէ աւելի կը պարզուի նախարարներու յաջորդական հրաժարումներով։ Միայն թէ յաջորդներու ընտրութիւնը դժուարութիւններու կը բախի, որովհետեւ իսկական արժանիքի տէր պետական մարդիկ հազուագիւտ են մեր երկրին մէջ։ Առայժմ երկու նախարարութիւններ թափուր կը մնան, հանրօգուտ շինութեանցը և կրթականը։ Զանազան ընտրելիներու անուններ կը տրուին, սակայն տակաւին որոշ բան մը չի գիտցուիր այդ մասին։

** Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք, Մ. և Յ. կուսակցութիւնը առջի օրուան նիստին մէջ ներքին գործոց նախարարութեան ընտրելի նշանակեց Խալիլ պէյը։ Քուէարկութիւն կատարուելով Խալիլ պէյ 65 քուէ շահեցաւ, իսկ 48 երեսփոխան ալ կ՚ուզէին որ կուսակցութեան նախագահի պաշտօնը պահէ ան։ Կուսակցութեան կանոնագրին համաձայն, Խալիլ պէյ երկու երրորդ մեծամասնութեամբ քուէ առած էր։ Խալիլ պէյ ուզեց խորհրդակցութեանց միջոցին հեռանալ ժողովատեղիէն, սակայն երեսփոխանները թախանձեցին որ ներկայ գտնուի նիստին։ Քուէարկութենէն առաջ Նիսիմ Մազլիա էֆ. ճառ մը արտասանելով յայտարարեց թէ Խալիլ պէյ պէտք է ընդունէր իրեն առաջարկուած պաշտօնը, պաշտօն մը որուն մէջ միեւնոյն ծառայութիւնները պիտի մատուցանէր երկրին, ինչպէս նախագահ եղած ատեն։ Խալիլ պէյի ներքին գործոց նախարար ըլլալուն համամիտ չեղող 48 երեսփոխանները յայտարարեցին թէ իրենք Խալիլ պէյի վրայ աննպաստ գաղափար ունենալնուն համար չէր որ դէմ քուէ տուած էին, այլ կը կարծէին թէ իբր կուսակցապետ աւելի օգտակար պիտի ըլլայ ան։ Խալիլ պէյ, այդ յայտարարութեան վրայ, իրեն առաջարկուած պաշտօնը ընդունեց։

** Ներքին գործոց նոր նախարար Խալիլ պէյ 36 տարու է։ Ծնած է Միլաս, Այտընի Մէնթէշէ գաւառակին մէջ։ Իզմիրի Իտատիէ վարժարանէն ընթացաւարտ ելլելէ յետոյ, Կ. Պոլիս գալով Իրաւագիտական վարժարանը մտած է։ Երկու տարի յետոյ Բարիզ երթալով՝ Իրաւագիտական համալսարանը յաճախած ու վկայական առած է։ Բարիզի մէջ պայքարած է համիտեան րէժիմին դէմ և հոն աշխատակցած է Մեշվէրեթ լրագրին։ Թուրքիա դարձին, իր ազգայականին մշակութեամբ զբաղած է։ Սահմանադրութեան հաստատումէն յետոյ, քաղաքական կեանքի մէջ մուտ գործած է։

** Հալաճեան էֆ.ի յաջորդը չէ նշանակուած տակաւին։ Բայց կը հաւատացուի թէ քրիստոնեայ մը պիտի ըլլայ, հաւանաբար Հայ մը։ Կ՚ըսուի թէ ծերակուտական Նրամ էֆ. և Նաիլ պէյ իբր ընտրելի կ՚առաջարկուին հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան համար։ Թուրք թերթ մը կ՚ըսէ թէ, հակառակ Դաշնակցութեան պնդումներուն, Կարնոյ երեսփոխան Բասարդրմաճեան էֆ. չընդունիր հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը։ Զրոյց կը շրջի թէ երկրագործական նախարար Մավրոքորտաթօ էֆ. հանրօգուտ շինութեանց նախարար պիտի անուանուի, ու Նիկոմիդիոյ երեսփոխան Մուֆիտ պէյ՝ երկրագործական նախարար։

** Զրոյց կը շրջի թէ Խալիլ պէյի տեղ Իթթիհատի նախագահ պիտի ընտրուի Կ. Պոլսոյ երեսփոխան Ահմէտ Նէսիմի պէյ։

** Օսմ. Քօմիթէի կեդրոնական պաշտօնաթերթ Տօքթ. Նազըմ պէյ, որ մայրաքաղաքս եկած էր նախարարական տագնապին առթիւ, յառաջիկայ շաբթու Սելանիկ պիտի դառնայ երեսփոխան Րահմի պէյի հետ։ Ասոնք Քօմիթէին տեղեկագիր մը պիտի տան Մ. և Յ. կուսակցութեան, քաղաքական կացութեան ու նախարարական տագնապին վրայ։

** Նոյն Ֆրայէ Բրէսէ նախարարական տագնապին վրայ խօսելով կ՚ըսէ թէ Անգլիա էնթրիկներ կը բանեցնէ Թուրքիոյ մէջ։

** Հրաժարած ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ և հանրօգուտ շինութեանց հրաժարած նախարար Հալաճեան էֆ. մօտերս Եւրոպա պիտի ուղեւորին։

** Առջի օր Բ. Դրան մէջ եպարքոսին նախագահութեամբ նախարարական խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ դահլիճին կացութեան վրայ։ Ներկայ էր նաեւ Կ. Պոլսոյ երեսփոխան և Թանինի խմբագրապետ Հիւսէին Ճահիտ պէյ։

** Նախարարական տագնապի մասին Թան հետեւեալը կը գրէ ի միջի այլոց. «Թուրքերը տակաւին չունին այն քաղաքական դաստիարակութիւնը, որ յաճախ կը պակսի արեւմտեան ժողովուրդներուն։ Բայց ցաւալի է որ անձնականութեան խնդիրներ աւելի քան երբեք կը յաղթեն Խորհրդարանին։ Այդ պարագաներուն մէջ ի՞նչ պիտի ըլլայ երկրին կազմակերպութիւնը։»

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Հոտէյտայէն ղրկուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սանայի պահակազօրքը մինչեւ հինգ ժամ հեռանալով քաղաքէն դուրս, յաղթած է այդ շրջանակին մէջ գտնուած դիրքերը եւ առնել ըմբոստներուն ձեռքէն։ Այդ դիրքերը ամրացուած են, որպէսզի ապստամբները նորէն յարձակում չգործեն անոնց վրայ։

** Ասիրի մէջ ըմբոստներու ըրած շարժումներուն վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ չկան։ Հէճիլէի մէջ, զոր Սէիտ Հիւսէյին իր 3-4000 մարդովը կը պաշարէ, ըմբոստները վերջին յարձակման մը առթին ծանր կորուստներ կրած են։

** Հոտէյտայի շուրջը գտնուող ըմբոստները դէպի երկրին ներսերը քաշուած են։ Կը կարծուի թէ նպաստաւոր դիրքեր գրաւել կ՚ուզեն, բանակին դիմադրելու համար։

** Երկու ամիսէ ի վեր հակառակ զրոյցներ կը շրջին ապստամբութեան երկու պետերուն՝ Իմամ Եահեայի և Սէիտ Իտրիսի միացման վրայ։ Առաջինը կը գործէ Եէմէնի լեռնոտ մասին մէջ, իսկ վերջինը Ասիրի դաշտավայրին մէջ։ Քանիցս ծանուցուեցաւ և յետոյ հերքուեցաւ երկու ապստամբապետներուն կատարեալ համաձայնութիւնը։ Հոտէյտայէն ղրկուած փետր. 1 թուակիր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տակաւին ո և է համաձայնութիւն չէ գոյացած երկու պետերուն միջեւ։ Անոնք տարբեր ցեղերու կը պատկանին և կրօնքը իբր միջոց կը գործածեն, ժողովրդային զանգուածը ոտքի հանելու համար։ Հետեւաբար անկարելի է որ համաձայնին կրօնական գետնին վրայ։ Իմամ Եահեա աւելի յաջողութեան յոյս ունի քան թէ Սէիտ Իտրիս։ Մնաց որ, Սէիտ Իտրիսի տարիքը բաւական յառաջացած է և չի կրնար ձի նստիլ, մինչ Իմամ Եահեա առոյգ պատերազմիկ մըն է։ Իր մարդիկը աւելի բազմաթիւ և թնդանօթ ունին, մինչ Սէիտ Իտրիս թնդանօթ չունի։ Մէկ խօսքով, կը կարծուի թէ երկու պետերը առանձին պիտի գործեն միշտ։

** Կառավարութիւնը որոշած է Անգլիայէն զբօսանաւեր գնել, զինուորներու փոխադրութեան համար։ Երեք շոգենաւեր պիտի գնուին 200էն մինչեւ 400 թոնօ տարողութեամբ։

** [illegible] կ՚ըսէ թէ Սանայի պահակազօրքը քաղաքէն դուրս յարձակում գործած ատեն գերի բռնած է Իմամ Եահեայի եղբայրը և մէկ քանի ըմբոստներ, ինչպէս նաեւ գրաւած է մեծաքանակ ռազմամթերք։

** Կառավարութիւնը 100000 ղրուշ արժած դրամ և 60,000 ոսկի ղրկեց Եէմէն, զինուորական արշաւախումբին ծախքերուն և յունուարի ու փետրուարի ամսաթոշակները վճարելու համար։

** Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Եէմէնի արշաւախումբին հրամանատար Իզզէթ փաշայի 10000 ղրուշ պիտի տրուի իբր ճանապարհածախս։ Եէմէն գտնուած միջոցին Իզզէթ փաշա կրկին ամսաթոշակ պիտի առնէ։ Նոյնպէս իրաւունք պիտի ունենայ Գ., Դ. ու Ե. կարգի Մէճիտիէ պատուանշաններ և դրամական պարգեւներ շնորհելու ցեղապետներուն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼՕԹՈՒՐՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թան Լոնտոնի թղթակիցը յունուար 31 թուականաւ կը գրէ. «Անգլօգերման յարաբերութիւններուն խիստ տեղեակ գերմանացի անձնաւորութենէ մը ըսածին եթէ հաւատանք, Գերմանիա ալ Անգլիոյ և Ֆրանսայի չափ կը փափաքի որ համաձայնութիւն մը առաջ գայ արեւելքի [illegible] խնդիրներուն և մասնաւորապէս Պաղտատէն Պարսից Ծոց երկաթուղիի գծին մասին, հոգ չէ թէ այս առթիւ կարգ մը մենաշնորհներ ալ տրուին։ Ռուսագերման բանակցութիւնները, ինչպէս 1909ին Մարոքի համաձայնութիւնը, այս ընդհանուր հաշուեյարդարութիւնը կատարելու համար գերման կառավարութեան կողմէ փորձուած նախնական ջանք մը միայն կրնայ ըլլալ։ Պաղտատի գծին շինութիւնը ուշանալէ ետքը, ինչ որ Թուրքերուն վնասեց, ժամանակ է որ այս գործին մէջ բոլոր շահ ունեցողները գոհացնելու պայմանով փափաքուած լուծումը ձեռք բերուի։ Ան է պատճառը այն նպաստաւոր դիրքին զոր Գերմանիա ունի Անգլիոյ և Թուրքիոյ միջեւ կատարուող բանակցութիւններուն հանդէպ։ Առայժմ կարելի չէ միջանկեալ լուծում մը առաջ բերել, Գերմանիա այնպէս կը կարծէ թէ Թուրքիոյ համար այս անելին մէջէն ելլելու ամենէն լաւագոյն միջոցն է առաջարկել որ երկաթուղիի գծին վերջին մասը միջազգային գիծ մը ըլլայ ընդհանուր պայմաններով։ Գերմանիա գործին մէկ երրորդը միայն պէտք է առնէ, Անգլիա ալ նոյն համեմատութեամբ բան մը, իսկ գծին մնացած մասը պէտք է տրուի Ռուսիոյ կամ Ֆրանսայի։ Խնդրին տրուած այս տեսակ լուծումը գերմանական շահերուն կը վնասէ, քանի որ Տօյչէ պանքն է որ այսօր Պաղտատ-Պասրա գծին մենաշնորհին տէրն է։»

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Հավաս գործակալութիւնը Կ. Պոլսէն կ՚իմանայ թէ Թուրքիա Պաղտատի երկաթուղիի մասին Անգլիոյ և Ֆրանսայի հետ բանակցութիւններ կատարելէ առաջ, կ՚ուզէ վերջնական համաձայնութիւն մը կնքել Գերմանիոյ հետ, երկաթուղիի գիծը մինչեւ Պաղտատ երկարաձգելու և Գերմանիոյ հայեացքները հասկնալու համար գծին մինչեւ Պարսկային Ծոց երկարաձգման մասին։ Գերմանիոյ և Թուրքիոյ բանակցութիւնները այդ երկու կէտերուն վրայ կը դառնան։ Կը յուսացուի որ այդ համաձայնութիւնը գոյանալէ յետոյ, Գերմանիա ալ եւս չպիտի պահանջէ մաքսային հարիւրին 4 յաւելումը յատկացնել Պաղտատի երկաթուղիին երաշխաւորութեան և Անգլիա պիտի հաւանի մաքսատուրքին յաւելման։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Ջէնաճ լրագրին ըսածին նայելով, իտալական կառավարութիւնը Սելանիկի ընդհանուր հիւպատոսին զեկուցած է թէ վեց օսմանցի ուսանողներ պիտի ընդունուին Միլանի առեւտրական վարժարանը։ Այդ ուսանողներէն իւրաքանչիւրը [illegible] կառավարութենէն 400 ֆրանք պիտի ստանայ։ Իտալական հիւպատոսարանը աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ ուզած է։ Ջէնաճ այս առթիւ ի վեր կը հանէ Իտալիոյ ցոյց տուած բարեացակամութիւնը Սրտապէս Թուրքիոյ նկատմամբ։

ՊԱՐՍԿԱՑԻՆ ԾՈՑԸ

Զրոյց շրջած էր թէ Պարսկային ծոցին մէջ գտնուող անգլիական վեց մարտանաւերուն թիւը տասնըվեցի բարձրացուցուած է։ Հավասի աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ անգլիական կառավարութիւնը ո և է պատրաստութիւն չէ տեսած, որպէսզի հաւատ ընծայուի այդպիսի յաւելման մը։ Հետեւաբար նպատակաւոր զրոյց մը կը համարուի ասիկա։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Սըր Էտուըրտ Կրէյ բացորոշ հաւաստիքներ ընծայած է այդ մասին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ

Տասնըհինգ երեսփոխաններէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը, առջի օր, Բ. Դուռ գնաց, եպարքոսին հետ խորհրդակցելու համար ծխախոտի երկրագործներուն կացութիւնը բարւոքելու մասին։ Ինչպէս յայտնի է, ծխախոտի Րէժիին մենավաճառը երկու տարիէն կ՚աւարտի։ Պատուիրակութիւնը վարչապետին հարցուց թէ կառավարութիւնը ի՛նչ պիտի ընէ մենավաճառի պայմանաժամը աւարտելէն յետոյ։ Հաքքը փաշա պատասխանեց թէ կառավարութիւնը կը փափաքէր չնորոգել զայն։ Եպարքոսը յայտարարեց թէ այդ մասին որոշում մը պիտի տրուի, Հանրային Պարտքի վարչութեան կարծիքը առնելէ յետոյ միայն, որ գերակշիռ իրաւունք մը ունի Րէժիին վրայ։ Պատուիրակութիւնը առաջարկած է պանտրօլի դրութիւնը ընդունիլ և Րէժիի մենավաճառը չնորոգել, նոյն իսկ պետական մենավաճառի դրութիւնը մերժել։

ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Գոյացած համաձայնութեան մասին Օսմ. Պանքային ընդհ. տնօրէն Պ. Ռէվուալ սա յայտարարութիւնը ըրած է օրագրողի մը.— «Հանրային կարծիքին և մամուլին նպաստաւոր ընդունելութիւնը թանկագին վաւերացումը եղաւ Օսմ. Պանքային և օսմ. կառավարութեան միջեւ գոյացած համաձայնութեան։ Հոս ժամանելուս յիշեցի Օսմ. Պանքային հիմնադիրներուն, կառավարութեան հետ համախոհութեան, նոյն հաստատութեան համար սահմանած դերը, զոր ամբողջովին կատարելու պատրաստ եղած է միշտ։ Կառավարութեան ու Պանքային յարաբերութեանց վերաբերեալ վեցամեայ պայմանագրութեան վերաքննութիւնը, երեւան հանելով, երկու կողմէ ալ ի վիճակի եղան բոլոր նպաստաւոր առիթներէն օգտուելու՝ իրենց գործակցութիւնը աւելի սերտ ու արդիւնաւոր ընծայելու համար։ Այս մտածումէն ներշնչուած է այն համաձայնութիւնը զոր կնքելու բարեբախտութիւնը ունեցայ Ճավիտ պէյի հետ։ Համաձայնութիւնը աւելի պիտի սեղմէ կառավարութեան ու Պանքային յարաբերութիւնները և երկրին ելմտական ու տնտեսական զարգացմանը համար աւելի արդիւնաւոր պիտի ըլլայ։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալական նաւատորմիղ մը յառաջիկայ մարտ ամսուն սկիզբները Միջերկրականի ջուրերը պիտի ուղեւորի։ Նաւաբաժինին հրամանատար ծովակալ Օպրի Կ. Պոլիս պիտի գայ մասնաւոր պաշտօնով։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

1304ի և 1305ի զինուորները, առջի օր, դրօշներով ու նուագածութեամբ գացին Սպարապետութեան Դուռը։ Ճամբան հայրենասիրական երգեր կ՚երգէին, ընկերակցութեամբ տավուլ զուռնաներու և յանքիրճաներու։ Նոր զինուորներէն 750 հոգի առջի իրիկուն Սելանիկ ղրկուեցան, Գ. զօրաբանակի զանազան գունդերուն մէջ տեղաւորուելու համար։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանի վաճառականներու կողմէ եղած դիմումին վրայ, տեղւոյն օսմ. դեսպանատունը արտաքին գործոց նախարարութեան զեկուցած է թէ անհրաժեշտ պէտք կայ նորոգելու Տրապիզոն-Էրզրումի ճամբան, որ միակ ճամբան է, Պարսկական թրանզիթը կատարելու համար։ Եթէ օսմ. կառավարութիւնը շինել տայ իր ճամբաները, պարսիկ կառավարութիւնն ալ նորոգել պիտի տայ սահմանագլխէն վրայ գտնուող ճամբան մինչեւ Դաւրէժ, որ միակ առեւտրական ուղին է։

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Առեւտրական Պաշտօնեաներու Յունական Միութիւնը պարանցիկ երեկոյթ մը սարքած է, որ այս գիշեր պիտի տրուի Սօչիէթա Օբէրայա Իթալիանայի մէջ, Բերայի կառավարիչ Մուհիէտտին պէյի հովանաւորութեամբ։ Կարգադիր մասնախումբը, որ ծանօթ անձերէ կը բաղկանայ, ամէն ջանք տարած է երեկոյթը փայլուն ընծայելու համար։ Առեւտրական պաշտօնեաներու Միութեան ի նպաստ սարքուած այս գեղեցիկ երեկոյթը անշուշտ նիւթական յաջողութիւն պիտի գտնէ, քանի որ այդ Միութեան գլխաւոր նպատակն է օգնութեան հասնիլ առեւտրական կարօտ պաշտօնեաներու և անոնց այրիներուն ու որբերուն։

ՍԿԷԹԻՆԿ ՓԱԼԱՍ

Ամէն օր, առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ կէսօր, և միջօրէէն յետոյ, ժամը 4էն մինչեւ 7ուկէս և 9էն մինչեւ կէս գիշեր բաթինաժ կը կատարուի։ Երկու նուագախումբեր գեղեցիկ կտորներ կը նուագեն։ Ամէն երկուշաբթի ընտանեկան երեկոյթ կը տրուի։ Ամէն չորեքշաբթի և ուրբաթ կէսօրէն յետոյ ընտանեկան համախմբում, հրաւիրագիր յայտագրով։ Թէյի սեղան նոր սրահին մէջ, [illegible] և ֆրանսական պար։ Նոր քարտներ 10 մուտքի համար, 30 ղրուշի փոխարէն։

Օրուան Դէպքեր

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Անցեալ ուրբաթ օրուան ձեան փոթորիկին առթիւ Թրիլիայէ երկու ժամ հեռու հելլէնական մավունա մը խորտակուած է ժայռերուն վրայ։ Նաւաստիներէն հինգ հոգի ազատուելով ցամաք ելած, բայց հոն ցուրտէն մեռած են։

** Իզմիրէն եկող մավունա մը Փոքէյի մօտ ընկղմած է։ Նաւաստիներէն 4 հոգի միայն ազատած են։

ԶԱՔԸՐՃԱԼԸ.— Հռչակաւոր աւազակապետը Քէօփրիւլիի մէջ պաշարուած է Ջէրքէզ Խալիլի ոստիկաններուն կողմէ։ Աւելի առաջ Ջէրքէզ Խալիլ սպաննուած էր Զաքըրճալըի կողմէ։

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՆԿՈՒՄ.— Պոլիս, Սուլթան Ահմէտ, Սաաթէթ անուն մանկամարդ թրքուհի մը տան պատուհանին առջեւ կեցած էր, երբ պատուհանը փլելով, կինը վար ինկաւ և իսկոյն մեռաւ։

Ազգային Կեանք

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Տեղապահ Մանկունի Սրբազանի և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1.— Տեղապահ Սրբազանը գիր մը ուղղելով Ազգ. Վարչութեան կը յայտնէր որ թէեւ ինք անձամբ տկար, այլ սակայն Ազգ. Վարչական գործոց ներկայ վիճակին մէջ պարտաւոր զգալով զինքը մատուցանել իրմէ պահանջուած ծառայութիւնը յօժարակամ յանձն առած էր Պատրիարք. Տեղապահի պաշտօնը որուն կոչած էր զինքը Ազգ. Վարչութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց նաեւ վստահութեան և համակրութեան այն արտայայտութեանց համար, որ այս ընտրութեամբ կ՚ընծայուէր իրեն, կը խնդրէր որ Ազգ. Վարչութիւնը հաճի ընծայել իրեն կարեւոր աջակցութիւնը որպէսզի կարելի լինի անհապաղ և Ազգ. Սահմանադրութեան տրամադրութեանց համաձայն լրացնել իր վրայ դրուած աշխատութիւններն ու պարտաւորութիւնները և աւարտել իր առժամանակեայ պաշտօնին։ Սոյն գրութիւնը կարդացուելով Խառն Ժողովը իր շնորհակալութիւնները և շնորհաւորութիւնները յայտնեց Ն. Սրբազնութեան՝ Տեղապահական պաշտօնը ստանձնելուն համար և խոստացաւ ըստ ամենայնի աջակցիլ և գործակցիլ իրեն։ 2.— Ժողովը լսելով որ Քաղաք. Ժողովոյ ատենադպիր Հայկ էֆ. Խօճասարեան երէկ ցաւալի արկածով մը սահած և ոտքը կոտրած է, ցաւ զգաց և որոշեց Խառն պատգամաւորութեան մը միջոցաւ իր ցաւակցութիւնները յայտնել և ընդ փոյթ ապաքինում մաղթել։ 3.— Գօնեայ-Աքսէրայէն Տ. Մեսրոպ քհ. հեռագրած էր թէ՝ յորդող գետին առատ կապելէն ջուրերը քրիստոնեից և իսլամաց թաղերը ողողած և թէ եկեղեցին, դպրոցը և շատ տուներ ջուրին մէջ մնալով անբնակելի դարձած են։ Աւելցնելով թէ՝ ձմրան այս սաստկութեանց եղանակին ջուրերը տակաւ կը բարձրանան, ուստի օգնութիւն կը խնդրէր։ Ժողովը որոշեց նախ մանրամասն տեղեկութիւններ պահանջել աղէտին պատճառած վնասներուն վրայ։ 4.— Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ այցելու հովիւ Պալագեան Գրիգորիս վրդ.ի մէկ գրին վրայ, ժողովը ուշադրութեան առաւ այդ գաղթականութեանց հովուութեան խնդիրը և անջատելով այդ երկու երկիրներու հովուութիւնը իրարմէ, յանձնեց իր Ս. Նախագահին հարկ եղած պաշտօնական գործողութիւնները կատարել Պուլկարիոյ հովուութեան մասին։ 5.— Երուսաղէմի Նախորդ պատուիրակ Գարգէն էֆ. Փափազեան ժողովին ներկայացաւ՝ ըստ հրաւիրանաց և հաղորդեց Երուսաղէմի վանքին նկատմամբ վերջին անգամ իրեն հասած տեղեկութիւնները։ Ժողովը խորհրդակցութիւն կատարեց այդ խնդրոյն վրայ և շարունակութիւնը վերապահեց իր յառաջիկայ նիստին։ 6.— Ըստ հրաւիրանաց ժողովին ներկայացան Օսմ. Խորհրդարանի հայ անդամներէն՝ բացի ժողովական Տօքթ. Տաղավարեան և Յ. Պօյաճեան էֆ.ներէն՝ Վարդգէս Սէրէնկիւլեան և Գեղամ Տ. Կարապետեան էֆէնտիները. Ժողովը խորհրդակցութիւն մը կատարելով (գաւառական ինչ ինչ խնդիրներու վրայ) շարունակութիւնը վերապահեց յաջորդ նիստին։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Ուսումն. Խորհուրդը իր երէկի նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները առաւ. Արաբկիրի Կրթասիրաց Ընկերութեան կանոնագիրը հաստատելով որոշեց Խառն Ժողովին վաւերացմանը ենթարկել։— Խառն Ժողովը յանձնարարած ըլլալով որ ինչպէս ինք Անդր. Ժողովին որոշմամբ վերստանձնած է իր պաշտօնը առժամապէս, Ուսումն. Խորհուրդն ալ հետեւի նոյն օրինակին։ Որոշուեցաւ համակերպիլ։— Կրթական նոր ծրագրի պատրաստութեան համար կազմուած յանձնաժողովի անդամներէն ոմանք իրենց վերաբերեալ մասերը տակաւին ղրկած չըլլալով որոշուեցաւ խնդրել որ մինչեւ փետրուարի վերջը հասցնեն։— Յատուկ նամակներով խնդրուած էր կեդրոնական վարժարանի խնամակալութենէ և Բերայի Թաղ. Խորհուրդէն որ ի նկատ առնելով Յ. Պուրգէն էֆ.ի կարօտ վիճակը մէկ թոշակ յատկացնեն անոր։ Խնամակալութիւնը պատասխանած ըլլալով թէ պատրաստ է ամսական մէկ ոսկի վճարել իբրեւ նպաստ, որոշուեցաւ առաջարկել որ երկու ոսկիի բարձրացուի։ Իսկ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը կատարեալ լռութեամբ պատասխանեց այս մարդասիրական առաջարկին։— Խառն Ժողովը գրաւորապէս կ՚իմացնէր թէ ազգ. վարժարանաց իրաւասութեան խնդիրը մանրամասն քննելու և տեղեկագրելու համար մասնաժողով մը կազմուած է որուն կ՚անդամակցին՝ Ռուբէն Զարդարեան, Ստեփան Կուրտիկեան և Արիստակէս

Գատպարեան էֆ.ները.— Գաւրգիւզի 13 ազգայիններու ստորագրութեամբ հանրագիր մը ուղղուած էր Պոլսոյ. Ժողովին, որ յղած էր զայն Ուսումն. Խորհուրդին։ Այս հանրագրով բողոք կը բառնային Գաւրգիւզի վարժարանին ծանօթ խնդրոյն նկատմամբ տրուած որոշման դէմ, Ուսումն. Խորհուրդը նկատելով որ նոյն խնդրոյ առթիւ կայ. կանոնագրի 41րդ յօդուածը մեկնաբանող տեղեկագիր մատուցած էր ժամանակին Խառն Ժողովին և այս վերջինն ալ նոյն մեկնաբանութեան համաձայն չգտնուելով պարզեց տարբեր հայեցակէտներ։ Ուսումն. Խորհուրդը չընդունելով զանոնք 1910 Յուլ. 25ին պարզեց իր վերջնական կարծիքը, որու պատասխանը դեռ չէ տուած Խառն Ժողովը։ Հետեւաբար սպասելով որ հիմնական կէտը վերջնական լուծման մը յանգի, ետ դարձուց հանրագիրը՝ Խառն Ժողովին։

ԻՆՉ Կ՚ԸՆԷ ԱՅՐԻԱԽՆԱՄԸ

Այրիախնամ յանձնաժողովը երէկի նիստին մէջ որոշեց տեղեկութիւն տալ իր գործառնութեանց վրայ Խառն Ժողովին։ Այդ նպատակով ատենապետ Յակոբ Պօյաճեան և գանձապետ Եղ. Տիրինեան էֆ.ները ներկայացան ժողովին և բացատրեցին թէ ինչպէս օրէ օր կը բազմանան և տարօրինական կը դառնան Կիլիկիոյ աղէտեալ վայրերէն հասած նպաստի խնդրագրերը։ Խառն Ժողովը նկատի առնելով որ վերահաս սաստիկ ձմրան առթիւ անկարելի է ծրագրուած աշխատանոցները անմիջապէս հաստատել և ընդունելով այդ պարագաները, որոշեց որ Այրիախնամը անմիջապէս իր տրամադրութեան տակ մնացած 4500 ոսկին (500ը կաղանդի առթիւ իբրեւ նպաստ բաշխուած էր Կիլիկեցի անկար այրիներուն) բաշխէ ամէնէն աղէտեալ վայրերուն վրայ և դրկէ տեղին առաջնորդարաններուն և յանձնաժողովներուն, որպէս զի այդ դրամով փութով ժամանակաւոր գործեր ստեղծեն այրիներու ապրուստին համար։ Իսկ անկար այրիներուն ալ կանխիկ դրամ բաշխել։

ԱԶԳ. ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Խառն Ժողովը օսմ. հայ երեսփոխաններուն հետ երէկ խորհրդակցութիւններ կատարեց ազգ. զանազան կենսական խնդիրներու շուրջ։ Այս առթիւ գլխաւորաբար խորհրդակցութեան նիւթ եղան հողային խնդիրը, Անատոլուի ապահովութեանց հարցը, կրթական խնդիրը, հարստահարութեան խնդիրը և վերջերս Մշոյ մէջ մէարիֆի պաշտօնեաներուն կողմէ տեղի ունեցած ոտնձգութիւնները՝ կրթ. յարկերէն ներս։ Երկար խորհրդակցութիւններէ յետոյ որոշուեցաւ որ Վարչութիւնը՝ Տեղապահին հետ դիմումներ ընէ կառավարութեան մօտ։ Աւելի զատ որոշուեցաւ ընդարձակ յիշատակագիր (մուխթիրէ) մը պատրաստել և անոր մէջ նշանակել մանրամասնօրէն և անհերքելի փաստերով ապացուցուած հարստահարութեանց, հողային զրաւմանց և ապահովութեան խնդիրները՝ ներկայացնելու համար կառավարութեան։ Այս մուխթիրէէն ուրիշ օրինակներ ալ պատրաստուելով պիտի տրուին օսմ. հայ երեսփոխաններուն որպէս զի իրենք ալ տեղեակ ըլլան խնդիրներուն, և ըստ այնմ աշխատին իրենց կողմէ։

ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ ԷՖ.Ի ՏՕՆԱԾԸ

Անցեալ օր գրած էինք այն ցաւալի արկածի մասին, որուն հետեւանքով վարչութեան անդամ և Մայր վարժարանի տեսուչ Հայկ էֆ. Խօճասարեանի ոտքը խախտած էր իր տեղէն՝ բաւական վտանգաւոր կերպով։ Երէկ բացի տօքթ. Եաղուպեանէ, ուրիշ բժիշկներ ալ կանչուեր են, ինչպէս նաեւ ծանօթ բեկաբոյժ Շահնազար էֆ.։ Թէեւ անկումը վտանգաւոր, բայց յայտնուեր է որ կարելի պիտի ըլլայ—թէեւ քիչ մը ուշ—բուժել ոտքը։ Մտադրութիւն կայ նաեւ կանչել Փրանսական հիւանդանոցի բժշկապետ տօքթ. Տիլոա Պէյը։ Խօճասարեան էֆ.ի առողջական ընդհանուր վիճակը լաւ է. բայց գիշերը շատ քիչ անցուցեր է իր ոտքին ցաւին պատճառաւ։ Երէկ ոտքը գաճի մէջ առնելու առեն հարկ եղած է նուաղեցնել զայն։ Տօքթ. Եաղուպեան ոտքը գաճի մէջ դնելէ յետոյ, ամէնափոքր շարժում մը իսկ արգիլեր է. կը կարծուի որ ամիս մը այսպէս մնալէ յետոյ կարելի պիտի ըլլայ արկածեալ ոտքը վերածել իր նախկին վիճակին։ Երէկ բազմաթիւ բարեկամներ և համակիրներ ցաւակցական այցելութիւն տուին յարգելի հիւանդին, ուրիշներ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին հեռագիրներով։ Իսկ այսօր Վարչութեան կողմէ յատուկ պատուիրակութիւն մը կազմուած՝ Դոկտ. Գալէմքեարեանէ և Թօփալեան, Յակոբ Պահրի, Սարգիս Սուին, Տօքթ. Տաղաւարեան և Ներսէս Օհանեան էֆ.ներէն, պէտք պիտի երթան պաշտօնապէս ցաւակցութիւն յայտնելու և արագ ապաքինում մաղթելու վարչութեան գործօն և համակրելի անդամին՝ Խօճասարեան էֆ.ի։

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Կոմիտաս Վարդապետի Համերգէն առաջ, անցեալ Կիրակի առտու, կը գրէ Դաշինք, համերգի ընդհանուր փորձի պահուն, կը լսենք թէ՝ Ազգ. Երկսեռ վարժարանց երգեցիկ խումբի կողմէ՝ տիրուն անակնկալով մը պատուեր է Համերգին հոյակապ Վարպետը. փորձերու աւարտումէն վերջ երգեցիկ երկսեռ խումբին կողմէն ի յիշատակ անոր մատուցեր են արծաթեայ շքեղ բաժակ մը, սեղանի գեղեցիկ ապսեներ և ճամբորդութեան յատուկ թէյի աման մը, ձեռամբ Մեսրոպեանի Սաներէն և Հռիփսիմեանցի Սանուհիներէն երկու աշակերտներու։ Փօքրիկ Օր. Սիրարփի Ունճեան այս առթիւ հմայիչ արտասանութեամբ քանի մը տողէ բաղկացած գեղեցիկ ծօն մը արտասաներ է Հայր Սուրբին ուղղուած, որուն զգածուած սրտով պատասխաներ է Կոմիտաս Հայրսուրբը, ըսելով թէ՝ ամէն անգամ այդ նուէրները ձեռք առած պահուն պիտի յիշէ Իզմիրը, ու Իզմիրի Հայ երկսեռ ուսանողութիւնը չպիտի մոռնայ։

* * *

ՀԱՒԱՏԱՔՆԻՒՉԸ

Նովոյէ Վրեմիա լրագրի հռչակաւոր հրապարակախօս Մենշիկովի հատուածութիւնը չափազանց զարգացած է։

Հեռագիրները հաղորդեցին, որ Վրաստանի Էկզարխի կարգադրութեամբ ուղղափառ հոգեւորականութեան կողմից պատուաւոր պատգամաւորութիւն է ուղարկուած Էջմիածին Կաթողիկոսի թաղման ներկայ լինելու համար։ Հասարակ մահկանացուները այդ կարգադրութեան մէջ անշուշտ ոչինչ արտառոց բան չեն գտնի։ Այն ինչպէս Մենշիկովը իսկոյն հոտոտել է, որ այստեղ մի ինչ որ բան կայ։ Երկար մտածելուց ու անքուն գիշերներ անցնելուց յետոյ, տեսել է, որ մենակ ոչինչ չի կարողանալու անել, օգնութեան է հրաւիրում բոլոր սուրբ առաքեալներին և եկեղեցու հայրերին ու նրանց օգնութեամբ, վերջապէս, բաց է անում դէպքի գաղտնիքը։

Բոլոր սուրբ առաքեալների ու եկեղեցու հայրերի անուանից Մենշիկովը անաթեմայի է ենթարկում Վրաստանի էկզարխին ու այն ուղղափառ հոգեւորականներին, որոնք ներկայ են եղել Կաթողիկոսի թաղման, իսկ ուղղափառ հոգեւորականութեան միւս մասին ու մինիստր-նախագահ Ստոլպինին առաջին նախազգուշացումն։

Այո՛, Մենշիկովը չափազանց անողոք է և չի սիրում հանաքներ անել։

Սակայն ինչ է պատահել կը հարցնէք, ինչո՞ւ են այդքան չարացրել խեղճ ծերուկին։ Ա՛յն որ, պատասխանում է Մենշիկովը, «հերետիկոսներին պէտք է անաթեմայի ենթարկել», «արգելուած է հերետիկոսների հաւաքուած տեղը աղօթելու գնալ ու նրանց հետ միասին աղօթել» և այլն և այլն։

Այսպէս են ասում սուրբ առաքեալները և եկեղեցու հայրերը։

Այն ինչ Վրաստանի էկզարխը և ուղղափառ հոգեւորականութիւնը համարձակութիւն են ունեցել խախտել ամեն մի ուղղափառի այդ ամենատարրական պարտականութիւնները, Կովկասի ուղղափառ հոգեւորականութեան դէպը մի ինչ որ հերետիկոսի թաղման ներկայ լինելու ու հերետիկոսների եկեղեցիներում նրանց հետ կողք-կողքի (horridile bictu) աղօթելու համար պատգամաւորութիւն է ուղարկում։

Չէ՞ որ Հայերը հերետիկոսներ են. չէ՞ որ 451 թ. Քաղկեդոնի տիեզերական ժողովը անաթեմայի է ենթարկել Եւտիքէսի հերձուածը ու նրա հետեւորդներին, այն ինչ Հայերը այդ ժողովի որոշումները չեն ընդունում։ Չէ՞ որ Հայերը մոնոֆիզիտներ են, այսինքն, ընդունում են Քրիստոսի մէջ մի բնութիւն և ո՛չ երկու և այլն և այլն...

«Հանգուցեալ հայկական պապը, այդ եկեղեցու կաթողիկոսը, [illegible] Եւտիքեան հերձուածի գլխաւոր ներկայացուցիչն էր»։

Ուրեմն, ինչպէ՞ս չցաւել ու չախրել, երբ ուղղափառ հոգեւորականութեան պետերն անգամ այդպէս հեշտութեամբ մոռանում են այդ ամենը և ինչպէս անաթեմայի չեն ենթարկել նրանց։ Այդ ամենը դեռ ոչինչ. գլխաւորը նրանումն է, որ «հերետիկոսների ձեռնադրածները չեն կարող իսկական ձեռնադրուածներ համարուել»։ Պարզ է, որ «ուղղափառների տեսակէտից հանգուցեալ կաթողիկոսը բոլորովին ձեռնադրուած է՛լ չի եղել, այսինքն, մինչեւ անգամ հասարակ քահանայ էլ չէր և պատուել նրան, իբրեւ հոգեւոր անձնաւորութիւն, ուղղափառները իրաւունք չունէին»։ «Ո՛չ միայն ռուս հոգեւորականութեան, այլ և ուղղափառ աշխարհականներին վայել չէ հայերի հետ աղօթել և յաճախել նրանց աղօթատները ու գերեզմանատները»։

Մի բան է զարմացնում ինձ։ Այդ այն է, որ Մենշիկովը մինչեւ այժմ լռելիս է եղել և չի՛ պահանջել բոլոր հերձուածներին ու հերետիկոսներին մահուան դատապարտել։ Չէ՞ որ դա ամենառադիկալ միջոցն է միանգամից նրանցից ազատուելու համար։ Ուստի մենք խորհուրդ ենք տալիս Մենշիկովին պահանջել ռուս հոգեւորականութիւնից, որ նա անյապաղ վերականգնէ միջնադարեան ինքվիզիցիան, իր ամբողջ սարքաւորումներով, բոցավառ խարոյկներով. իսկ իրան նշանակէ բոլոր օտարադաւանների գեներալ-ինքվիզիտորը։ Այն ժամանակ, իսկոյն և եթ կը վերանան մէջ տեղից բոլոր հերետիկոսները և Մենշիկովեան ուղղափառութեան յաղթանակին [illegible] իրեն որ չոքերը կը տարածեն Ռուսաստանում [illegible] Վերջացնելով յօդուածը Մենշիկովը ուղղափառ հոգեւորականութեան պատուաւոր պատգամաւորութիւն ուղարկելը բացատրում է նրանով, որ, իբր թէ, կովկասեան աշխարհական իշխանութիւնը ուզում է հայերի սիրտը սիրաշահել։ «Դրանով հայերին կը հաճոյանա՞նք, թէ չէ՞նք հաճոյանայ, դա դեռ մեծ հարց է», բացականչում է Մենշիկովը։

Ուղղափառ հոգեւորականութեան Կաթողիկոսի թաղման ծիսակատարութեան մասնակցելը կարելի է համարել տարրական քաղաքավարական մի ակտ։ Այդ առթիւ, մի լուրջ օրգանի երեք սիւնակներ լցնել անվայել հայհոյանքներով ու խոժոռանքներով մի ամբողջ ազգի դարաւոր կրօնական վարդապետութեան հասցէին և լաւն ուղղա չինելով անտեղի [illegible] ստեղծել, աւելի քան ծիծաղելի է ու կոմիկական, եթէ ո՛չ ցանկալի «հռչակաւոր» ռուս հրապարակախօսի համար։ Բայց ո՞ւմ ասես «Սեւին խրատը ինչ անի, սեւին՝ սապոնը», ասում է ժողովրդական առածը, այնպէս էլ Պ. Մենշիկովին։

Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

(Հորիզոն)

* * *

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԵԾ ՑԵՐԵԿՈՅԹ
ՕՏԷՕՆԻ ՄԷՋ

«ՔԻՆ»

ԱԺԱՆ ԴԻՆՆԸՐԱՎ

Այս կիրակի ցերեկ, 6 փետրվար, Բերայի Օտէոն Թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի Աղեքսանդր Տիւմայի հռչակաւոր թատերախաղը՝ Քին՝ որուն առաջին ներկայացումը այնքան գնահատուեցաւ։ Քինի դերը պիտի կատարէ Պ. Վահրամ Փափազեան։ Կը մասնակցին Օր. Օր. Հըրաչեայ և Ատրինէ, Պ. Պ. Արմէն, Շահէն, Թօլայեան, Զաքրաստ, Սարգսեան և ուրիշներ։

Տեղերու գինը.— Օթեակ՝ 60, 50 և 40 ղրուշ։ Ա. կարգ՝ 12 ղրուշ։ Բ. կարգ 8 ղրուշ։ Վերնայարկ՝ 5 ղրուշ։ Ուսանողներու համար՝ Բ. կարգ՝ 5 ղրուշ. Վերնայարկ՝ 3 ղրուշ։

⁂ Այս շաբաթ գիշեր, Սկիւտար, Լասրան Թատրոնին մէջ։

* * *

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մեր ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԷՆ մաս մը ասկէ առաջ նուիրած էինք ուսուցիչներու Հանգստեան Սնտուկին՝ հեղինակութեան և յաջորդ տպագրութեանց իրաւունքն ալ թողլով այդ Մարմին։ Սակայն, ցաւալի է տեսնել որ յիշեալ Սնտուկին Հոգաբարձութիւնը կազմալուծեալ վիճակի մէջ ըլլալով՝ երեսի վրայ ձգուած է այդ գրքին հրատարակութեան գործը, նկատի առնելով որ Ներկայ դըպրոցական շրջանին նոյն գրքին մեծ պահանջ կայ, խնդրանք եղաւ և ստիպուեցանք անհետեւանք թողուլ եղած դիմումները։ Զրկանք կրեց նոյն Սնտուկը՝ հասոյթի կարեւոր աղբիւր մը չօգտուելով. զրկանք եղաւ նաեւ գրքին որ սպառումի և օգտակարութեան շահերէն տուժեց։

Արդ՝ այս վնասները մասամբ դարմանելու համար և մինչեւ որ Հանգստեան Սնտուկը ձեռնարկէ Տարրական Քերականութիւնը նորէն տպագրելու, կ՚առաջարկենք այդ գրքին տեղ գործածել ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ անուն մեր Քերականութիւնը որ Տարրականին յարենման մեթոտ և պարունակութիւն ունի և միայն յաւելուածական հրահանգներ կը պարունակէ իբրեւ կրկնութիւն։ Նոյնիսկ էջերուն թիւերը համապատասխան են իրարու և մեկուն կամ միւսին վրայ դաս տալով աշակերտը բնաւ շփոթութեան պիտի չմատնուի։

Ուրեմն, [illegible] տնօրէնութիւն Տարրական Քերականութեան տեղ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ գործածեցէք։

Իսկ յաջորդ դասարաններուն համար ամենէն յանձնարարելի գիրքն է

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝

որուն ուղղութիւնը այնքան գնահատուած է ձեռնհաս ուսուցիչներէ։

Հայ լեզուի ամէն ուսուցիչ այդ հատորին նուէր պիտի ստանայ, երբ իր հասցէն ղրկէ։ Դասատուներէն եղած դիմումներուն կցել 1 ղրուշի փուլ։

Այս հատորներով հայ լեզուի օրէնքները դիւրին կ՚ուսուցուին, շնորհիւ շահեկան և մատչելի հրահանգներուն։

Ս. ԳԱՒԹԵԱՆ

* * *

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ուսուցիչներուն և Ուսուցչուհիներուն բացառիկ դիւրութիւն մը ընծայելու համար, որոշած ենք մեր յանձնարարողէքը գանձել դպրոցական Վարչութիւններէն։ Այսպէս պաշտօնեայ ընտրելու համար մեզի դիմող Թաղ. Խորհուրդներ և Հոգաբարձութիւններ այդ պայմանը յարգելով՝ մեզի պիտի վճարեն կանխիկ՝ ընտրուած պաշտօնեային ամսաթոշակը՝ մաս մաս վար դնելով անոնց հասոյթէն։

Անոնք միայն որ այս պայմանին կը համակերպին, կրնան օգտուիլ մեր գործառնութիւններէն։

Վերջին Ժամ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ, Սելամլըգի արարողութենէն յետոյ, սպայակոյտի պետ և Եէմէնի զինուորական հրամանատար Իզզէթ փաշա, պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի հետ Սուլթանին ներկայանալով Եէմէնի մեկնումին առթիւ հրաժեշտ առաւ Սուլթանէն։

ՌԱԶՄԱՄԹԵՐՔԻ ԱՌԱՔՈՒՄ

Երէկ, մասնաւոր կառախումբով Բ. զօրաբանակ ղրկուեցաւ 700 սնտուկ ռազմամթերք։

ԹՆԴԱՆՕԹԻ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կը տեղեկանանք թէ Գերմանիայէ գնուած զրահաւորներու թնդանօթներուն ռազմամթերքները օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ Մարմին կողմէ պիտի յանձնարարուին գերմանական Քրուբի գործարանին։ Յանձնարարութիւնը 15,000 անուլէ աւելի պիտի ըլլայ։

ՍԵԼ-ՄԼԸԳԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Սելամլըգի արարողութիւնը երէկ կատարուեցաւ Տօլմա-Պաղչէի մզկիթին մէջ ի ներկայութեան քաղաքային և զինուորական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ

Պահր ճէտիտ օսմ. շոգենաւը Սինոպի նաւահանգիստը խարիսխ նետած է և տեղէն չի կրնար շարժիլ, որովհետեւ «բիւթօն բօտ»ը կոտրած է։ Այդ շոգենաւը արդէն իսկ փտած և անգործածելի դարձած է։ Թէրսանէն կը պահանջէ որ խիստ հետապնդում մը ենթարկուին անոնք որ այդ փոթորկալից օդերուն Սեւ Ծով կը ղրկեն այդպիսի փտած նաւերը։

ՍԻՆԷՄԱ-ՕՐԻԱՆԹՕ

Փետր. 5էն մինչեւ 7 տեւող յայտագիրը, որ այսօրուընէ սկսեալ մինչեւ երկուշաբթի գիշեր կը գործադրուի, խիստ հետաքրքրաշարժ ու զուարճալի տեսարաններ կը պարունակէ։ Կ՚արժէ երթալ և տեսնել։ Չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը խաղալիքներ կը տրուին տղոց։

ԷՄՆԻՅԷԹ ՍԱՆԴԸՂԸ ՍԱԹԸՇ ԻԼԱՆԸ

Մըզգարը զրախ

Պէօլ.	մալթէ.	նօմ.	փիմգ.	տըր.	ֆի.
	5600	3		175	32
	5730	2 մըր		191	30
	6030	21	12	167	36
	4587	23		139	33
	5340	2		178	30

Կելէնպօյ Խայրուլլահ էֆ. մէրհումըն տէյնինտէն տօլայը Էմնիյէթ սանտըղընա մէրհուն պուլունան պալատաէ ճէնպը վէ Նէվիւլէ մէվգի վէ Նումրօսը մօհարրէր պէշ դըթա արսա հիզալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիյմէթլարլա Թալիպլէրի էօհտէսինտէ պուլունտուղընտան չուպուքլըն ալթըն ճը բազար կիւնիւ զարարը գաթիէլէրի ճէրեան էտէճէյինտէն մէզքիւր արսալարը Թալիպ օլանլարըն էէժմ մէզքիւրտէ սաաթ եէտի բաթաէլէրինտէ սանտըղա գէլմէլէրի պուլունմալարը լիւզումը իլան օլունուր։ 25 քեանունը սանի 326

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
1,000,000 ֆիօրին դրամագլխով
Ամբողջովին վճարուած

Սոյն ընկերութիւնը, 1904 սեպտ. 22 թուականի արք. հրամանագրով Ամսթէրտամի մէջ կազմուած, պարգեւաւոր պարտաթուղթեր շրջաբերութեան հանած է, որոնք խիստ նպաստաւոր և ապահով արժէթուղթեր են ու չափաւոր գին մը ունին։ Տարին վեց թիրաժ ունի։ Յառաջիկայ թիրաժը պիտի կատարուի 1911 փետր. 2/15ին։

Մեծ պարգեւը՝ 75,000 Ֆրանք

Երկրորդ պարգեւը՝ 10,000 ֆրանք. ուրիշ 1998 թիւեր ալ զանազան գումարներ պարգեւ կը շահին։ Իւրաքանչիւր պարտաթուղթի գինն է 166 ղրուշ 20 փարա, կանխիկ։ Գնումներու համար պէտք է դիմել Պ. Բ. Ատալի և ընկ.եան (Բրէտի Բօրսիէ Օթօման), Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Կալաթա։ Անոնք որ արտասահմանէն կ՚ուզեն պարտաթուղթ գնել, պէտք է մանտա-բօսթ ղրկեն կամ Պոլսոյ վրայ չէք մը քաշեն։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Է. ՔԱԼԻՎՐՈՒՍԻ եւ Ընկ.
342, Բերա, Մեծ Փողոց, 342

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
1911 ՓԵՏՐ. 7/20 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐՈՒԸՆԷ ՍԿՍԵԱԼ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԲԱՑԱՌԱՊԷՍ ԶԵՂՉՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐ
ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 1

Orfèvrerie
"CHRISTOFLE"
Une Seule et Unique Qualité
La Meilleure
COUVERTS MARLY
Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.
Représentant à Constantinople :
H. DÉCUGIS.

Դեղարուեստական առարկաներ. Սէվրի զարդամաններ. Դեղարուեստական ճանբէզի առարկաներ. Սաքսոնիոյ յախճապակի. պատի ժամացոյցներ եւ աշտանակներ, մարմար եւ պրօնզէ. մետաղ կայլիս եւ կօմպօ. կազի եւ էլէկտրական ջահեր. Ճապոնական յախճապակիներ. լուսամփոփներու մեծ մթերք. լաւ եւ ընտիր գինիներ եւ ամէն տեսակ ըմպելիներ :

ԲԵՐԱ.

Վաճառատուն Հ. ՏԷԿԻՐՃԻԱ
ՊՐՈՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՅԵԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՓՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ
ԲԻՒՐԵՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՈՍԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ՝
(Նանսիի Էմիլ Կալլէ գործարանէն,
ՔԱՆԴԱԿՈՒԱԾ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՁԱՆՆԵՐ
ԽԵՑԱՆՕԹՆԵՐ 13

Machine à écrire Hammond
ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ ՀԱՄՄԸՆՏ

36 DIVERSES LANGUES SUR UNE SEULE MACHINE
Ecriture Visible Modèle No. 12

Գրելու մեքենաներուն մէջ լաւագոյնն է ՀԱՄՄԸՆՏ մեքենան իր պարզութեամբը, տոկունութեամբը, յստակութեամբը և գրին գեղեցկութեամբը ու արագութեամբը։

Աւելի զատ, ՀԱՄՄԸՆՏ մեքենան ուրիշ առաւելութիւն մը ունի գրելու ուրիշ մեքենաներուն հետ բաղդատմամբ. կարելի է միակ մեքենայի մը վրայ 36 տարբեր լեզուներով գրել, ինչպէս Հայերէն, Յունարէն, Ռուսերէն, Պուլկարերէն, Ֆրանսերէն և այլն, ինչ որ կարելի չէ ընել ուրիշ մեքենաներու վրայ։

180 տեսակ գրուածք ունի, որոնք իրեք երկվայրկեանի մէջ կրնան գործածուիլ Համմընտ մեքենային վրայ։

Տեղեկութիւններ և քաթալոկը ստանալու համար պէտք է դիմել ընդհանուր ներկայացուցիչներուն.
ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՕՆՏ եւ ընկ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան թիւ 4-5-6

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ՆԷՍԹԼԷ
շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենազուտ կաթով պատրաստուած է
ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ամենէն սննդարարն է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։
ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ
ՀԱՅ ՃԱՇԱՐԱՆ
Ղալաթիա, Թիւնէլին Եօլի փողոցը
Հուզուզի դատարանին տակ

Իսկապէս խնայողական ճաշարան մը, ուր կարելի է համեստ գումարով կուշտ ու կուռ ճաշել համով կերակուրներ, ամիսը 80 և շաբաթը 20 ղրուշի փոխարէն։ Տրուած կերակուրներն են երկու պնակ մսեղէն կամ բանջարեղէն, մէկ պնակ բրինձ կամ ապուր։ Այդ ճաշարանին մածունը խիստ համեղ է ու անխարդախ։ Մաքրութեան շատ հոգ տարուի։ Դիմողները մեծապէս գոհ պիտի մնան։

ՏՕՔԹ. ՄԱԽՕԽԵԱՆ
Dr. Mahokian
ԲԵՐԱ, ԹԷՓԷ-ՊԱՇԻ

Տօքթ. Մախօխեան վերջնականապէս վերադառնալով Կ. Պոլիս, հիւանդներ կ՚ընդունի ժամը 1էն 4 (Ը. Ե.) Բերա, Թէփէ-Պաշի, թիւ 15 բնակարանը։ 16—20

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՑՕԴԱՑԱՒԵՐՈՒ ԴԷՄ
ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԲՕԶՕՏԻՆ ՄԻՐԻՏԷՍՕՎ

Այս անվրիպելի և ազդու դեղը, որ դուրսէն կը գործածուի, արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, յօդատապը, կաթուածը, զստոսկրի ցաւը, կողացաւերը և ամէն տեսակ ջղացաւութիւնները։ Այդ կարգի հիւանդները կրնան բուժուիլ այս դեղին շնորհիւ, պայմանաւ որ կանոնաւորաբար և յարատեւութեամբ գործածուի ան։ Բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով կը ծախուի։ 6—10

ՏՕՔԹ. Ս. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՕԼԷՃԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Ապարթըման Քալիֆիօ, Բերա Թէփէ-Պաշի թիւ 37 9—50

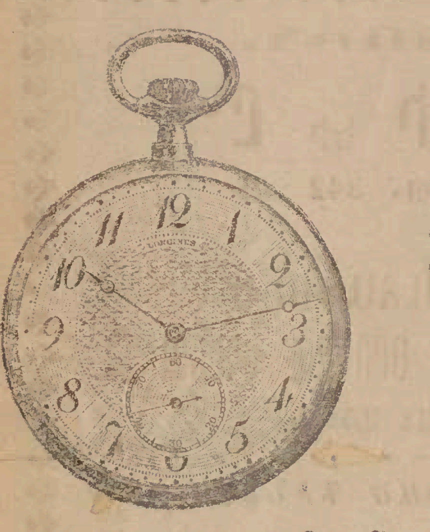

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Ճափոնի ծովային նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Գանատայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի ելեկտրական թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւքսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Արտակարգ մրցանակ, անդամ ժիւրիի.— Ժընեւ (1896), Թուրին (1899)։
5 Ոսկի մրցանակներ, 50է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշաթէլի եւ Քիուի դիտարաններէն։
16 Շքադրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատելֆիա, Անվերս Ամսթերտամ, Չիքակօ, եւն., եւն.

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մահմուտազանըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ըլլալուն առնուազն մէկ ամիս առաջ գրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—26

Միեւնոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոհարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

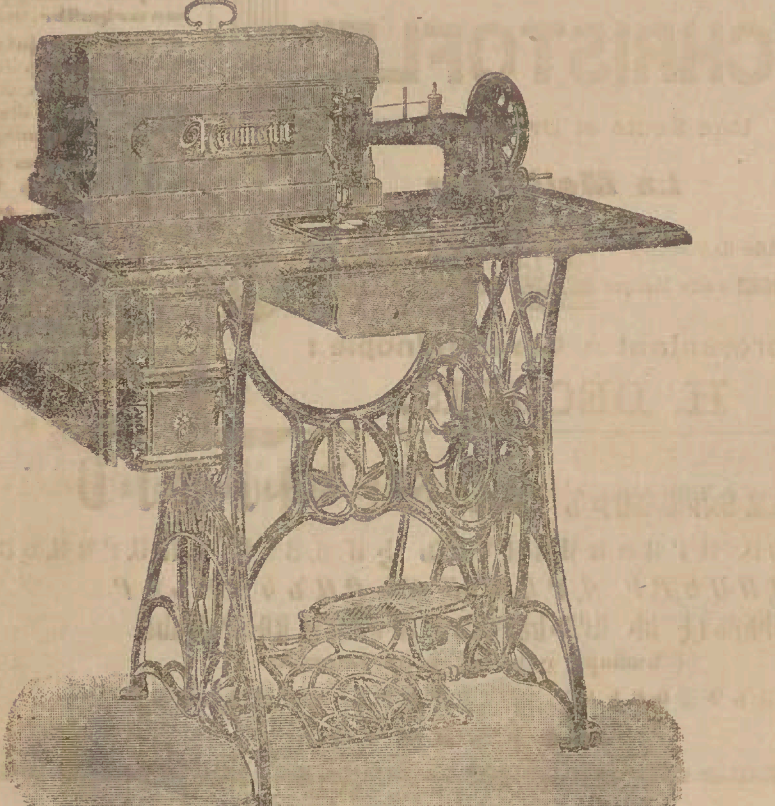

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց, Պէշիկթաշ, Աֆարէպլեր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիլտինկ Չըրչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տհէ Լոնտոն էնտ Բրօվէնշըլ Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Չէմպըրս, Փօնթլէյնտ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը.—Տհի Լոնտըն Ճօյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհատասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց։ Ապահովագր. ընկերութեանց համաձայնաժողովէն (սէնտիքա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր լ'ազոր Տնօրէն (Manager)
ՎԻՉԷՆ Ա. ԴԱԼՅԱՆԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊԱՆ

Ղալաթիա, Իւլիթար խան, թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

ԻՍԿԱԿԱՆՆ Է

ՄԷՆԻՒԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ՈՐՈՒՆ ԱՆՈՒՆՈՎ ԿԵՂԾ Է ՄԻ ԱՌՆԷՔ
Օրական սպառումն է 60,000 քիլօ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիբիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաշիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Արիոսթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրօ	1203
Կասանօ	1822	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գարոտինօ	1264	Էկքօ	3464	Իտալօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թոքիօ	3327
Պէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Քէլսօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիքօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գօրէօ	1244	[illegible]	1828	Քոմօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքաքօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վ. Ուիլսըն	2391
Սոլէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվէռնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Ծէնօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիտօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կոնկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոմէօ	1789	Թորօ	
Դարրօ	895	Կրատօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռօզարիօ	136	Մայօն	

Թոքիօ շոգենաւը, նաւապետ Թարիւ, հոս ժամանած է։
Տիտօ շոգենաւը, նաւապետ Բաւթըր, հոս ժամանած է։
Ալիքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ժունէ, փետր. 27ին հոս կը սպասուի։
Թորօ շոգենաւը, նաւապետ Ժաքըրն, մարտ 11ին հոս կը ժամանէ։

Դիմել Գործակալներուն Յ. ՀԻԼ Ը ԸՆՏՐԻՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա։

WINCARNIS
Wincarnis

ՈՒԻ ՔԱՐՆԻՍ

Կազդուրիչ խեկայ գինին, որ աշխարհիս մէջ լաւագոյն բժշկելիքն ընդդէմ
ԱՐԵԱՆ
ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ
Սակաւարիւնութեան
ԸՆԴՀ. ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՋՂԱՅԻՆ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԴԷՇ
ՍՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է։ Բոլոր դեղարաններուն և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։ Կեդրոնատեղի, Սիրքէճի, Խուրասանճի խան, թիւ 1, 5։
48—52

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աուսիկ, Պիէլից, Պրիւնա, Պոզէն, Պրաուն, Բէշթա, Չէռնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Քլանկէնֆուրթ, Քրակաւ, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ Բրոսնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլթէն, Թառնով, Թէբլից, Թէշէն, Վիլաչ և Նէօշթատ։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուըլնթացով և արժէթուղթեր առանց ծախսելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր սակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ և կը ծախէ թանկագին դրամներ ու տարեկաններ, զարդատոկոսներ և այլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, [illegible]։

«Սէյֆ» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ
ԵՒ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ
ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՆՈՑՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԻՔՆԵՐԷՆ

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ [illegible]

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, թ. 342, Մեծ-փողոց. Ղալաթա, Սինկէր խան և Գարաքէօյ թ. 120. Պոլիս, Սուլթան Թոմամի, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆըզ-փաշա թ. 64. Սկիւտար, Չարշը-Պոյը թ. 15. Գատըգիւղ, Մուվագգըթհանէ փողոց. Մոգրիքէօյ, երկաթուղիի հրապարակը. Պալաթ, Քէօփրի-Պաշը փողոց թ. 113. Պէշիկթաշ, Տիրքէթի Նաւամատոյցին դիմացը. Բանկալթի, Թրամվայ կայարանի թ. 57.

Տնօրինութիւն Արեւելքի համար: Կ. Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ
Ն. ԲԱՖՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իմերէթի, փետր. 9ին, Սեւ ծովէն հոս կը ժամանէ։
Մինկրէլի, փետր. 10ին, Սեւ ծովէն։
Ցրիժի, փետր. 14ին, Մարսիլիայէն։
Իմոն, փետր. 21ին, Սեւ ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 9ին, Եշ., իրիկուան ժամը 4ին, Իմերէթի շոգենաւը, նաւապետ Բէքօր, դէպի Մարսիլիա։
Փետր. 10ին, Դշ., իրիկուան ժամը 4ին, Մինկրէլի շոգենաւը, նաւապետ Գավրէս, դէպի Մոստանիա և Մարսիլիա։
Փետր. 15ին, Դշ. իրիկուան ժամը 4ին, Ցրիժի շոգենաւը, նաւապետ Միթրէսյ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք։

Փ. ՕՐՊՈՒԼ

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ, ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ նաւ.— Սեղանի գինին ձրի

Օսմանիէ շոգենաւը, նաւապետ Գաթթէսի, Աղեքսանդրիայէն կը հասնի փետր. 19ին, փետրուար 21ին, Դշ. օր, կէսօրէն յետոյ ժամը 3ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Թէվֆիքիէ շոգենաւ, նաւապետ Ուէլլէմս, 1911 16/29 փետրուար երեքշաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, 18/3 փետրուար շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Պիրա, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՌԵՑԷ՛Ք
ՉԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ
ՓԱՃՐԻԿ ԵՒ ՎԱԹԱՆ
Սիկառի առաջնակարգ եւ ընտիր
ԹՈՒՂԹԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

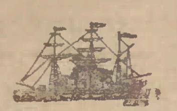

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աւստրօ-ամերիկեան

(Cie de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսքէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՈՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ.— Քալաճիօղլու սակարան, Սէնճալ հրապարակ և Վասիլի Օսդրօֆ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալքքերման, Արխանկէլ, Աստրախան, Արմավիր, Պագու, Պալաքովօ, Եքաթէրինոտար, Էլիզապէթկրատ, Իսմայիլ, Կէրսոն, Քիէֆ, Քոզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէնչուկ, Մօսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովօրոսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլոպոտա, Բոլթավա, Ռիկա, Ռիազան, [illegible], Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմբիրսք, Սէմֆէրոպոլ, Զլաթօպոլ, Թիւմէն, Թոմսք, Վէլէքի, Ուսթիուգ, Վիաթքա, Վիննիցա, Վոլոկտա և Վօռոնէժ։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պոպրինէց, Նէրաղօրի, Քաքօվքա, Նիքօբոլ և Սբօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Լոնտոն, Բարիզ, Ժընեւ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քոմիսիոնով վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենապահովելի «Սէյֆ» դրամարկղներ [illegible]։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բերա, Շիշլի Ճամբայ, Թագսիմի Գրանն. Հիւանդանոցին մօտ, 52 թիւ աբարդըման։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեկտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաֆանօսքոբիի, պրոնքօսքոբիի, էզօֆաժօսքոբիի ու ամենէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջ խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած աճեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս չակէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպա մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և ողջ կոկորդի նշիկները (պատէմնիք) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահճէ գաբու, Համիտիյէ սիպիլի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէսօրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիշլի ճամբայ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, թիւ 52 աբարդըմանը։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 22—55

ՏՕՔԹՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ակնաբուժական Կլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և ԳԷՆՋՎԷՆԻ հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (տաշի) կը շտկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատուկ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, տիւրօգիտեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ բաքառաժի (քերել) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն առողջութենէ զուրկ և մեծ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սեպիլին դիմաց Իւթիւճեան դեղարանը, կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշակ Ճամբայ, Հելլէնական հիւպատոսարանին դիմաց, 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկէն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։
50—39

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆԻ 1886Ի ԵՒ 1903Ի %ին 3 ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ
Ամօրթիսըմանի վիճակահանութիւնը
1911 մարտ 1ին

Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին, Պոլսոյ գործակալութեան և Բերայի գրասենեակին մէջ այդ պարտաթուղթերը կ'ապահովագրուին հարիւրին հարիւր վճարման դէմ (250 ֆրանք) չափաւոր գնով մը։

Կ. Պոլիս 11 յուն. 1911 14—11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ	տարին	108 ղր.
» » »	վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար	տարին	108 »
» »	վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար	տարեկան	35 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժանորդագինները անպայման կանխիկ, [illegible]։

Արտօնատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ [illegible]